

Laabaaú jiida iyi Zāa í kō

Inya kumá do idei kuwee

¹ Hee a maa taka andunya iné gо í wеe à ya kpoo Ide. Ideu í wеei do Ilaañ. Ideu takae Ilaañi.

² Ideu njе í wеei hai sinte do Ilaañ.

³ Njui í taka mii baa yooma fei, nо nkáma kù wеe iyи kù jе njui í takae.

⁴ Nju takaei í jе irii kuweeu, nо kuweeu í máa iné njа inya.

⁵ Inya kumáu í mái do si ilu kuku fei, nо ilu kukuu kù yоkо kù kámiæ *.

⁶⁻⁷ Mоkо gо í wеe iyи à ya kpe Zāa. Njui Ilaañ í bе wa ku naa ku jea iné njа sеedai inya kumáu, nо iné fei ku dasiò inya kumáu naanе do saabue.

⁸ Zāa takae kù jе inya kumáu, amma à bоo wai ku jе sеedai inya kumáu.

⁹ Inya kumáu njу akái í jе inya kumá ntо iyи í naa si andunya ku ba ku jò iné fei ku yе ilu.

¹⁰ Iné iyи í jе Ideu í wa si andunya wo. Do saabuei Ilaañ í takaò andunya. Do njу fei, inéi andunya njа a kù mаa.

¹¹ Bi inéej njai í naa nо inéej njau à kосie.

¹² Amma iné njа iyи à gbaa nо à dasie naanе í mu njа kpää a jеò amai Ilaañ njа.

¹³ A kù jе amai Ilaañ njа do yaase bеi à ya ce a biò amu njа si andunya. Kù jе do idоobii amanе njа, ti Ilaañi.

* ^{1:5} **kù yоkо ku kámiæ** Tia nwo gо njа à ni kù gbaa.

14 Ideui í baa í je amane. Í kɔò didɔ nə bεεbe moi í kɔò ntɔ, nə í ba wa kuwee. À ye amboee, à coo do laakai, dimii ambooe iyi Ilaaɔ Baaba í na Ama akāe.

15 Zāa í jea inε ηα seedaε, í la í ni nŋu mbε inε iyi nŋu í fɔ ideeu nŋu í ni á na ku naa si anyii nŋuu, amma í re nŋu domi í wεe hai waati iyi a kù bí nŋu.

16 Si amani nlæeu awa fei à ba andi baa nwa, nə à ba didɔ si antai didɔu.

17 Hai bi Moizii Ilaaɔ í na wa wooda, amma didɔ do ntɔ í naai hai bi Jesu Kirisi.

18 Inε kāma kù ye Ilaaɔ Baaba ajɔ kāma. Ama akāe iyi í wa bi tεeu nŋu takae Ilaaɔi. Nŋui í jɔ à maa.

Idei Zāa woo dasi inyi

(Cə Matie 3:1-12; Maaku 1:1-8; Luku 3:1-8)

19 Ajɔ nŋu gɔ inε ngboi Zuifu ηα iyi à wa Zeruzalemu à be si Zāa woo weei Ilaaɔ ηα do inεi Levi ηα a koo a beeε a ni, awɔi yoo.

20 Nɔi Zāa í je nnja í fɔ si bantuma í ni, n kù je inε iyi Ilaaɔ í cica.

21 Nɔi à beeε à ni, debεi, awɔi yoo. Awɔi Elii walii nlai takou? Nɔ í ni, aawo. N kù je Elii. Nɔ à beeε má à ni, awɔi i je walii iyi á na ku naau? Nɔ í ni, aawo.

22 Nɔi à beeε má à ni, debεi, awɔi yoo. Sɔ wa ku ba ka ba iyi aa kaa sisia inε ηα iyi à be wa wa. Beirei awɔ takae ì waa nia arae.

23 Nɔi Zāa í so ide iyi walii Ezai í tako í fɔu í je nnja do í ni,

Amui n je inε iyi wa dɔ anu si gbabua wa ni,
I teese kpāai Lafɛe kú te ηα.

24 Wee inε ηα iyi à be wa ηau, Farisi ηai.

25 Njoi à bee Zāa à ni, ì ni i kù jε inε iyi Ilaañ í cicau, i kù jε Eliei, i kù nə i kù jε walii iyi á na ku naau. To, na mii í jò ì ya maa dasi inε njə iny.

26 Njoi Zāa í je nnja í ni, amu inyii n̄ wa n dasi inε njə, amma inε iyi á na ku naau í wa anini nŋε nə i kù màa njə.

27 Nŋui á naa si anyim. Nə n kù tosi n fū baa ikūi baatae.

28 Ide njau ihē fei Betanii í ce. Betaniu do ikpa nunui daakɔi idoi Zuudēei í wa. Tengi bei Zāa wa dasi inε njə iny.

Jesui í je angudāi Ilaañ

29 Iju kumáe njoi Zāa í ye Jesu wa naa siε, njoi í sõ inε njə í ni, i cəo njə. Ine ihēi í je angudāi Ilaañ iyi á nyə dulum dii inei andunya njə ku neò.

30 Ideei n̄ tako n̄ fō wo n̄ ni inε gō wa naa si anyim iyi í rem, domi njε í wee hai waatii iyi a kù bí amu.

31 Amu takam n kù mà mà nnui à ni á na ku naau wo, amma amu n̄ naa ku dasi njε inyii ku ba inε inei Izireli njə i màa njə.

32 Njoi Zāa í sõ njə má í ni, n̄ ye Hundei Ilaañ wa kita siε wa hai lele. Hundeu í yei bei ankasiidi.

33 Amu mə n kù mà mà nnui à ni á na ku naau wo. Amma Ilaañi í bəm wa n naa n dasi inε njə inyi. Nə nnui í sõm mii iyi á jò n màa. Í ni an ye inε gō iyi Hundei njəu á kita ku de siε wa nə ku maa wa bε. Nŋui á daa inε njə si Hundei njəu.

34 N yəo, nə n̄ wa n jεa inε njə seeda iyi nnui í je Amai Ilaañ.

Məcə sintei Jesu njə

35 Iju kumáe Zāa í wa bε má, wa leekí do məcə minjje gō njə.

36 Nɔi à yε Jesu wa lɔ nɔ Zāa í ni, i cɔɔ ηa. Inε ihɛi í je angudāi Ilaað.

37 Iyi mɔcɔ ηau à gbɔ ideu ηɔi à too Jesu.

38 Nɔi Jesu í sinda í ba à waa too nŋu wa, nɔ í bee ηa í ni, mii ì waa de ηa. Nɔi à ni do fee nŋa, Rabi, waatɔ mæetu. Nɔi à beeε à ni, iwoi í je kpasɛɛ.

39 Nɔi í je nŋa í ni, i naa i cɔ ηa. Nɔ à tooε à koo à cɔ bii í wa nɔ à hoe be. Ideu ihɛ í cei ale zakai isɔ mæe.

40 Inε akāi amanε minji ηa iyi à gbɔ idei Zāa nɔ à too Jesuu, nŋui í je Anderee, ifɔi Simɔɔ Piεε.

41 Iyi í sekeε hai bi Jesu gbakā í koo í kpe Simɔɔ igaðbæ nɔ í sɔɔ í ni, à yε inε iyi Ilaað í cicau.

42 Nɔi í bəð Simɔɔ bi Jesu. Iyi Jesu í cɔɔ nɔ í ni, nà mà iyi awɔi ì je Simɔɔ amai Zāa, amma Sefasii aa ya kpeε bεbeι. (Iriu bε do Piεε fei, yaaseei í je kuta.)

Jesu í kpe Filipu do Natanieli

43 Iju kumáε Jesu í dasi idɔ nŋu ku bɔ ilεi Galilee. Iyi í to bε ηɔi í ko Filipu nɔ í sɔɔ í ni, toom wa.

44 Wee Filipu inei Besaidai. Anderee do Piεε ηa mɔ inei ilu bε ηai.

45 Nɔi Filipu í koo í dεdε Natanieli í sɔɔ í ni, à yε inε iyi Moizi í kɔ ideε si tiai woodau nɔ walii ηau mɔ à fɔ ideε. Inεeu nŋui í je Jesu inei Nazareti amai Zozefu.

46 Nɔi Natanieli í beeε í ni, inε jiida gɔ á yɔkɔ ku fita hai Nazareti mbε? Nɔi Filipu í ni, naa i koo i cɔ.

47 Nɔi à waa koo. Iyi Jesu í yε Natanieli wa naa bi teε ηɔi í ni, i cɔ ηa, amai Izireli takaei wa naa bε, kù ne taki kāma si idɔε.

48 Nɔi Natanieli í beeε í ni, hai iwoi ì màm. Nɔi Jesu í ni, baa hee Filipu koo maa kpeε wa nà yεε icui jli ndii figiu ihɔ.

49 Nɔi Natanieli í ni, Mεεtu, awəu Amai Ilaaði, awəu Iladui Izirelii.

50 Nɔi Jesu í jεaa í ni, ì dasim naane tā si na iyi í jà n ni n yεe abe jii ndii figiu ihð? Aa yε ngəgə iyi í la í re iyi be.

51 Nɔí ni má, ntɔ ntɔ n waa n sõ ηε, aa na i yε lelei Að í cí ηa nə amalekai Ilaað ηa aa gū a maa kita si amu Amai Amanε.

2

Abədð iyi à ce Kana

1 Si ajø mεetasiae ηɔi à waa ce abədð gø Kana ilεi Galilee. Nɔ iyei Jesu í wa be.

2 Nɔ à kpe Jesu do məcəe ηa mɔ bi ku ce abədðu.

3 Nɔi atε vεe nηa í na í tā nɔ iyei Jesu í koo í sõo í ni, aŋa a kù ne vεe má.

4 Nɔ Jesu í jεaa í ni, yaayi, awə si aa sõm mii iyi an ce. Waqtim kù to titā.

5 Nɔi iyeu í sõ woo ce icε ηau í ni, i ce bεi í sõ ηε fei.

6 Wee tengi bii à waa ce abədðu boonyi mεefə gø ηa iyi à ce do kuta à wa be, si bεi Zuifu ηau à ya kpā si inyii awala nηa. Boonyi akā fei á yəkə ku gba inyi zakai jələ jənka mεes wala mεefə.

7 Nɔ Jesu í sõ woo ce icε ηau í ni, i kpā inyi i cuusi boonyi ηau ku kɔ ηa. Nɔ à kpā à cuusi hee fei ndεe í kɔ.

8 Nɔi gbakā Jesu í ni a bu a koo a na inε ngboi abədðu, nɔ à bu à waa bø ku náa.

9 Amma hee a maa náa, í kpaasi vεe tā. Nɔi inε ngbou í tiee. (Kù mà hai bii í naa, amma inε ηa iyi à kpā inyiu wa ngu ηa à mà.) Iyi í tiee nɔ í kpe məkə titðu,

10 Í sōo í ni, atē iyi í dō ku mōi à ya tako a naaò wa, bii iné ḥa à mō hee à yo a bei a na ḥa iyi kù dō sāa sāau. Amma awə, didōui ì singa hee í to nseí.

11 Iyi bei í jé maamaake sinte iyi Jesu í ce. Kana bei í coo si ilei Galilee. Do yaase bēebēi í nyisiò amboeε nō mōcōe ḥa à dasié naané.

12 Si anyii nju nō i bō Kapérānumu, nju do iyεε do ifεε ḥa do mōcōe ḥa, amma a kù kpe be.

*Jesu í wa bantumai kpasēi Ilaañ
(Cə Matie 21:12-13; Maaku 11:15-17; Luku 19:45-46)*

13 Jingaui Zuifu ḥa iyi à ya ni jingaui Iku ku kuauí maai wa. Njoi Jesu í bō Zeruzalemu.

14 Waati iyi í to bε, í bō bantumai kpasēi Ilaañ nō í ba woo ta kete do angudā do ankasiidi ḥa si bantumai kpasēu do iné ḥa iyi à buba à waa kpaasi fia.

15 Njoi í ce kolongbai ikū nō í leleò aŋa fei hai bε, hee do angudā do kete ḥau fei. Nō í fuka taabui woo kpaasi fia ḥau í nikā fia nja.

16 Nō í sō woo ta ankasiidi ḥau í ni, i fitaò mii ḥau bε hai ihē. I maà sinda kpasēi Baam ajà nju.

17 Iyi mōcōe ḥau à gbō bēebē ḥoi à ye gigii kukɔi idei Ilaañ iyi í ni, n̄ ne himma si icei ileeu hee wa bi ku kpam.

18 Njoi Zuifu ḥau à beeε à ni, maamaake yoomai aa yɔkɔ i ce nwā ku ba ka mà iyi ì ne kpāai bēebē ku ce.

19 Njoi Jesu í jé nja í ni, i legε ileu ihē ḥa nō si afei aŋɔ mεεta an dedee má.

20 Njoi Zuifu ḥau à sōo à ni, adō ciji do mεefai à ce à bei à māò ileu ihē. Beirei aa ce i dedee si afei aŋɔ mεεta.

21 Amma idei ile iyi Jesu wa fōu, araei wa fāa.

22 Na nn̄u, waati iyi Jesu í j̄i hai si bale, m̄cōe ḥa à ye gigi iyi í f̄o ide b̄eeb̄e wo. N̄ à dasi kukɔi idei Ilaañ naan̄e do ide ḥa iyi Jesu í tako í s̄õ ḥau.

Jesu í mà idɔi inε fei

23 Si b̄ei Jesu í wa Zeruzalem̄u si waatii jingaui Iku ku kuau, inε ḥa à ye maamaake ḥa iyi í ya maa ce n̄ inε nk̄p̄o í dasie naan̄e.

24 Amma Jesu kù na ḥa ara domi í mà idɔi inε fei.

25 Kù bee hee a sisia nn̄u daai aman̄e domi nn̄u takae í mà mii iyi í wa si idɔi aman̄e fei s̄aa s̄aa.

3

Jesu do Nikodemu

1-2 Idū aj̄o nn̄u ḡo m̄k̄o ḡo í b̄o bi Jesu à ya kpoo Nikodemu. M̄k̄ou Farisii, n̄o wa j̄e inε ngboi Zuifu ḡo ḥa. Iyi í to bi Jesu ḥoi í ni, M̄eetu, à mà iyi Ilaañi í b̄ee wa i naa i k̄o nwa si cio. À mà b̄eeb̄ei si na iyi í j̄ò inε ḡo kù w̄ee iyi á ȳok̄o ku ce maamaake ḥa iyi í ya maa ce bii kù j̄e Ilaañi í w̄ee do laf̄ee.

3 N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, nt̄o nt̄o ñ wa n̄ s̄õei, n̄o a kù bí inε isε gbeejis̄ia kaa ȳok̄o ku ye andunyā tit̄i Ilaañ.

4 Amma Nikodemu í beeε í ni, inε iyi í la t̄ā, b̄eirei aa ce a búu má. Á nyi inɔi iyee a b̄ei a buu isε gbeejis̄ia mái?

5 N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, nt̄o nt̄o, bii kù j̄e inyi do Hundei Ilaañi í bi inε ḡo, laf̄ee kaa ȳok̄o ku lo andunyā tit̄i Ilaañ.

6 Aman̄e aman̄ei í ya bí, Hundei Ilaañ m̄o hundei í ya bí.

7 Ñ s̄õe ñ ni, í ḡbe a bí inε isε gbeejis̄ia. Amma māà j̄ò ideu ku muε biti.

8 Fufu í ya maa cei do bii í bi, nɔ ì ya maa gbo ibaε, mà irei. Amma i kaa mà hai bii wa naa hee má je bii wa bo. Beεbe mɔi í ye do inε iyi Hundei Ilaañ í bí fei.

9 Nɔi Nikodemu í beeε í ni, beirei á ce ku ce.

10 Nɔi Jesu í jεaa í ni, awɔi ì waa kɔ inεi Izireli ɳa si cio nɔ i kù mà yaasei ideu be?

11 Ntɔ ntɔ ñ wa n sɔε, ide iyi à mài à waa fɔ, nɔ à waa je seεdai mii iyi à ye. Amma do nŋu fei, i ci ya jεsi seεda nwa ɳa.

12 Ñ wa n sɔ ɳe ide iyi wa ce si andunya nɔ i kù dasi naanε ɳa. To, bii beεbeí, nɔ beirei aa ce i dasi naanε ɳa bii n sɔ ɳe mii ɳa iyi wa ce lelei Añ.

13 Inε go kù wεε iyi í bo lelei Añ bii kù je amu Amai Amanε, amu iyi ñ kita wa hai lelei Añ.

14 Si bei Moizi í kɔa njo si jii í wuu lele si gbaau, beεbe mɔi amu Amai Amanε kù ne bei á ce iyi a kù wu aram lele,

15 ku ba inε iyi í dasim naanε fei ku ba kuwεε hai tā.

16 Ilaañ í bi inεi andunya ɳa jiida jiida hee í na ɳa Ama akāε ku ba inε iyi í dasie naanε fei ku maà ce nfe, amma kú ne kuwεε iyi ci ya tā.

17 Ilaañ kù be Amaε wa si andunya ku ba ku yeò taalei inεi andunya ɳa, amma í bo wai ku ba inεi andunya ɳa a ba faaba na saabue.

18 Inε iyi í dasie naanε, Ilaañ kaa ye taaleε, amma inε iyi kù dasie naanε í ye taalei lafεε tā, si na iyi í jò kù dasi ama akāε naanε.

19 Í ye taalei inε dimi beεbe ɳai si na iyi í jò inya kumá í naa si andunya, amma inε ɳa à bi ilu kukui í re inya kumáu. À bi ilu kukuui si na iyi í jò kuce nŋa kù sña.

20 Ntə ntə, inε iyi wa ce laalə fei í ya cé inya kumái. Ci ya naa si inya kumáu ku ba mii iyi wa ce ku maà fita gbugbāa.

21 Amma inε iyi wa too kpāai ntə í ya ce icεe ηai do idəebii Ilaañ. Na ηɔi í jɔ á naa si inya kumáku ba a ye mii iyi nñu wa ce ti idəebii Ilaañi.

Jesu do Zāa

22 Si anyii nñu, Jesu do məcəe ηa à bə iləi Zudee. Anjaò ηa à ce bə ajo minji, nə Jesu í dasi inε ηa inyi.

23 Zāa mə wa dasi inε ηa inyi ilui Enəə, kəkɔi Salimu, domi inyi í kpə bə. Inε ηa à wasi ku koo siε nə wa dasi ηa inyi.

24 Waati bεεbe a kù dasi Zāa piisɔɔ titā.

25 Nɔi məcɔi Zāa ηa do Zuifu gə à waa ce kakəo si buki iyi amane á ce ku bεi ku má.

26 Nɔi à bə bi Zāa à ni, Mεetu, ajəe ì je seεdai məkɔ iyi injeò ì wa icei idoi Zuudεeu, mà irei. Wee nseι nñu mə wa dasi inε ηa inyi, nə inε fei wa bə bi tεe. Kù jεe si ide kāma?

27 Nɔi Zāa í sɔ ηa í ni, inε gə kaa yəkə ku ba ngəgə bii kù je Ilaañi í muaa.

28 Inε taka nñε ì je seεdam iyi n̄ ni n kù je inε iyi Ilaañ í cica, amma à bəm wai ku ba n cuaa wa.

29 Inε iyi í ne abo titɔ nñui í je məkɔ titɔ, mà irei. Amma kpaasii məkɔ titɔ, inε nñu á leek̊i ku maa gbə. Nñu mə í ya ne inə didɔ ntə ntə waati iyi í gbə imui məkɔ titɔ. Na ηɔi í jɔ nseι amu takam n̄ ne inə didɔ nla nla.

30 Kù ne bεi á ce iyi bεεrei Jesu kù kɔɔsi, nə tom kù ne bεi á ce iyi kù kaye.

Inε iyi wa naa hai lelei Aɔ

31 Nō Zāa í ni má, inε iyi í naa hai lele nñui í re inε fei. Inε iyi í jε ti andunya, inεi andunyai, idei andunyai í ya maa fɔ. Inε iyi í naa hai lele nñui í re inε fei.

32 Wa je seedai mii iyi í yε do iyi í gbɔ. Amma inε kāma kù waa jesi seedae.

33 Inε iyi í jesi seedae, í jesí iyi Ilaañ í jε ilu ntɔ.

34 Inε iyi Ilaañ í bε wa idei Ilaañi wa fɔ, domi Ilaañ í muaa Hundee do inɔ akā.

35 Ilaañ Baaba í bi Amaε nō í daa mii fei si awɔ.

36 Inε iyi í dasi amau naanε fei í nε kuwεε hai tā. Inε mɔ iyi í kɔ ku dasie naanε kaa ba kuwεεu, amma idøkɔi Ilaañ í wa si irii lafεe.

4

Jesu do inaaboi Samari gɔ

1-3 Farisi ḥa à gbɔ iyi Jesu wa ba mɔcɔ ḥa wa dasi ḥa inyi wa re Zāa. Amma kù je Jesu takæi wa dasi inε ḥa inyiu, mɔcɔe ḥai à waa coo. Ajɔ nnju gɔ Jesu í gbɔ iyi à waa fɔ bεεbε, ḥoi í nε hai Zudee bε wa bɔ ilεi Galilee.

4 Wee ku bεi ku to bε tilasii ku too do ilei Samari.

5 ḅoi í to si ilui Samari gɔ iyi à ya kpe Sikaa, kɔkɔi iko iyi Zakəbu í muu Zozεfu amaeu.

6 Bεi lɔgɔi Zakəbuu í wa. Jesu í to bεi zakai dasā. ḅoi í koo í buba si itii lɔgɔu si na iyi í jò í gbεεji do isεεnεu.

7 ḅoi inaaboi Samari gɔ í naa inyi ku kpā. ḅoi Jesu í ni, muum inyi n mɔ.

8 Wee mɔcɔe ḥa à bɔ inɔ ilu ijε ku ra wa.

9 ḅoi abou í sɔ Jesu í ni, awɔ Zuifu, bεirei í ce ì waa tɔəm inyi ku mɔ, amu inaaboi Samari. Abou í

ni bεεbεi si na iyi í jò Zuifu ηa do inεi Samari ηa a ci ya ce nje fao.

¹⁰ Nɔi Jesu í jεaa í ni, bii ì mà amuai Ilaañ wo, nɔ bii ì mà inε iyi wa tøø inyi ku mɔ, aa tøøm nii wo nɔ n muε inyii kuwεε.

¹¹ Nɔi abou í sɔɔ í ni, mɔkɔɔyi, i kù ne gooka. Wee lɔgɔu í jì isə. Beirei aa ce i ba inyii kuwεeu.

¹² Zakɔbu, bala nwai í tu nwa lɔgɔu ihɛ. Nɔ nju do amae ηa do mεemue ηa fei ihɛi à ya mɔ. Mà awɔ ì waa tamaa ì re Zakɔbu bala nwauí.

¹³ Nɔi Jesu í jεaa í ni, inε iyi í ya mɔ inyii lɔgɔu ihɛ fei, agbe á kpaa má.

¹⁴ Amma inε iyi an mua inyi ku mɔ, agbe kaa kpà lafɛe má, domi inyi iyi an mua lafɛe á maa sɔi bεi inyii isɔ nɔ á na inε kuwεe hai tā.

¹⁵ Nɔi abou í ni, mɔkɔɔyi, n̄ bi i muum dimii inyiu bε ku ba agbe ku maà kpam má nɔ n maà n naa inyi ku kpɔ ihɛ má.

¹⁶ Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, koo kpe mɔkɔe wa i naa wa ihɛ ηa.

¹⁷ Nɔi abou í jεa Jesu í ni, n kù ne mɔkɔ. Nɔi Jesu mɔ í ni, ntɔi ì fɔ iyi ì ni i kù ne mɔkɔ,

¹⁸ domi mɔkɔ miui ì tako ì ne. Nɔ wee mɔkɔ iyi ì ne si nse i kù jε mɔkɔe. Inε nju ntɔi ì fɔ.

¹⁹ Nɔi abou í ni, mɔkɔɔyi, n̄ yε iyi awəu waliii.

²⁰ To, awa inεi Samari ηa, bala nwa ηa si geeteu ihɔi à ya gule a tøø Ilaañ wo, amma inε Zuifu ηa, ì ni í gbe Zeruzalemui inε ku ya gule ku tøøe.

²¹ Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, abooyi, dasi idem iyi an sɔε naanε. Awaati wa naa iyi a kaa gule a tøø Ilaañ Baabə si antai geeteu ihɔ hee má jε Zeruzalemui.

22 Inje inei Samari ḥa, ḫ waa gulea Ilaañ, amma i kù màa ḥa. Awa Zuifu ḥa à màa à bēi à waa guleaò, domi idei faaba wa naai hai bi Zuifu ḥa.

23 Amma awaati gō á na ku naa, nō í to wa tā məm de, iyi Hundei Ilaañ á jō iné ḥa a maa gule a təø Ilaañ Baaba do ntɔ. Woo guleaa do yaase bεεbε ḥai í bi. Ine bē ḥai à je woo guleaa Ilaañ ntɔ ntɔ.

24 Ilaañi í je Hunde, nō kù ne bēi aa ce iyi a kù guleaa si Hunde do si ntɔ.

25 Njoi abou í sɔɔ í ni, n̄ mà iné iyi Ilaañ í cicā á na ku naa. Bii í naa nñui á sisi nwā fei ndee.

26 Njoi Jesu í ni, amui ihë, amu iyi n̄ wa n bæ ide ku fɔ.

27 Waati bεεbε məcɔi Jesu ḥau à to wa. Njoi ideu í mu ḥa biti ntɔ ntɔ do iyi à yε wa ba inaaboo ide ku fɔ. Do nñju fei, kāma nñja gō kù bee abou mii iyi í bi. A kù nō a kù bee Jesu a kù ni, mii í ce ì waa ba abou ide ku fɔ.

28 Njoi abou í jile bəədoe bε í nyi inɔ ilu í koo í sɔ iné ḥa í ni,

29 i naa i koo i cɔ iné gō iyi í sɔm mii iyi n̄ tako n̄ ce fei. Mà iné iyi Ilaañ í cicau mbε ya.

30 Nō iné ḥa à fita wa hai inɔ iluu à waa bə bi Jesu.

31 Waati bεεbε məcɔe ḥa à wasi ku manteε à waa ni, Mεetu, je titā.

32 Amma í sɔ ḥa í ni, n̄ ne dimii ijε gō iyi i kù mà ḥa.

33 Njoi məcɔ ḥau à bee njε à waa ni, mà iné gō í naa ijε wai de.

34 Nō Jesu í sɔ ḥa í ni, ijεm nñui í je n ce idəəbii iné iyi í bεm wa nō n kpə irii icεε iyi í dasim.

35 Inje ì waa ni í gbe cukpa mée a bei a da iya. Amma amu ñ wa n sõ ñe, i cø iko ñau, mii ku gbë ñau fei í jìa í to ku da.

36 Ine iyi wa da í wasi fiaæ ku gba tã, no amaaæ iyi wa tøtøu ti kuwëe hai tãi. Si bëebe woo gbë do woo da à ne ino didë ajo.

37 À ya kpa mënda go a ni, ine go wa gbë no ine mmu go wa da. Mëndau ntai wa fo.

38 N bë ñei i koo i da si iko bii i kù logoo ña. Ine go ñai à ce icë bë, wee nseï injei ì naa ì waa da mii iyi à gbëu ña.

39 Inei Samari nkpo i nkpo i dasi Jesu naanë si ino iluu bë si na iyi í jò abou í tako í sõ ña í ni Jesu í sõ nñu mii iyi nñu í ce wo fei.

40 Na nñu, inei Samari ñau à koo à ba Jesu à tøœ suuru ku gbe bi ti aña. Nò í ce bë ajo minji.

41 Ine nkpo i dasi naanë má waati iyi à gbo idei Jesu,

42 ñoi à sõ abou à ni, kù jë na ide iyi ì fôu nñu akai í jò à dasi Jesu naanë má, amma si na iyi í jò awa taka nwa à gbo idei nò à mà iyi do ntø nnui í jë Woo faabai andunyä.

Jesu í jò amai akawé nla go í ba iri

43 Iyi Jesu í ce ajo minji bë ñoi í ne í bø ikpa ilëi Galilee,

44 domi nñu takae í fô wo í ni, walii ci ya ne bëerë si ilue.

45 Iyi í to Galilee ñoi ine ñau à gbaa do ino didë. Tako wo à bø jingau Zeruzalemu no à ye mii iyi í ce bë fei. Na ñoi í jò à gbaa do ino didë.

46 Nə í nyi í bə Kana si ilei Galilee má, tengi bii í tako í jò inyi í kpaasi vēeu. Wee akawei ilaalu gə í wa Kapəranumu, amae kù waa ne baani.

47 Nəi í gbo iyi Jesu í ne hai ilei Zudee í naa ilei Galilee. Nəi í dede hai Kapəranumu í bə bi təe í koo í təe suuru ku na ku faaba amai nnju iyi wa bi ku ku.

48 Nəi Jesu í jəaa í ni, inje i ci ya dasi naane ajə kāma nə bii kù je ì yə nyinda do maamaake gə nə sisi.

49 Nəi akaweu í ni, məkəoyi, n̄ wa n təe suuru i naa wa bi tom hee amau ku maa ku.

50 Nəi Jesu í səo í ni, koo i ne, amae á wəe.

Nə ineeu í dasi idei Jesuu naane nə í ne.

51 Iyi í dasi kpāai idee wa ne nəi í ko woo ce icəe nə à waa naa. Nəi à səo à ni, amae í ba iri.

52 Nəi í bee nə si waati yoomai í ba iri. Nəi à ni, ana isə akāi bəoú í nya.

53 Nəi baai amau í ye gigi iyi waatiu bəi Jesu í səo ideu dee dee í ni, amae á wəe. Nə nnju do inei kpəsəe nə fei à dasi Jesu naane.

54 Isə gbeejisai ihə bəbe iyi Jesu í dede hai ilei Zudee í naa ilei Galilee nə si kunaaeu fei í ce maamaakei. Iyi ihəi í je maamaake minjisia.

5

Jesu í jò wəege gə í ba iri

1 Si anyie nəi jingau gə í to wa. Jingəui Zuifu nəi. Nə Jesu í bə Zeruzaləmu.

2 Wee Zeruzaləmu bə, bi ku ləò inə iluu í kpo. Andə akāi à ya kpe Andəi angudā nə. Kəkəi andəeu bəi fatama nla gə í wa. Nə à ma si ile iyi í ne andə miu. Do feei Ebəe Bətizədai à ya kpo.

3 Si andei ile ḥauui bōo nkpo í ya na ku maa sū, feeju ḥa do woo sukute do wēege ḥa. [Bei à ya sū a maa degbe kuyayai inyiu,

4 domi ajə go ḥa amalekai Ilaañ í ya kita wa ku lə si fatamau nə ku fō inyiu. Bii inyiu í fō bōo iyi í tako í dasi bē dimii bōo iyi í ne fei í ya ba irii.]

5 Wee inε gō í wa bε, bōou adō kuntaa do mεejɔí í ce sīε.

6 Iyi Jesu í yəo wa sū bε í bεi í mā iyi í kpε bε ḥoi í beeε í ni, i bi i ba iri?

7 ḥoi bōou í jəaa í ni, məkəoyi, n kù ne inε iyi á dasim si inyiu waati iyi í fō. Hee n maa n kookaai n maa n dasi inyiu, inε gō í ya takom nii.

8 ḥoi Jesu í sōo í ni, dede i ka sēee, i neð.

9 ḥoi gbakā inεeu í ba iri nə í ka sēee í dasi kpāa wa nε.

Wee ajɔi kusimii.

10 ḥoi inε ngboi Zuifu ḥau à sō inε iyi í ba iriu à ni, ajɔi kusimii nnyi. Wooda nwa í ganji i so sēee.

11 ḥoi í sō ḥa í ni, inε iyi í jò n ba irii í ni n so sēem n nε.

12 ḥoi à beeε à ni, yooi í sōe í ni i so sēee i ne.

13 Amma inε iyi í ba iriu kù mā lafēe si na iyi í jò zamaa í wa bε nə Jesu í dasi inə nnja.

14 Iyi í ce sāa ḥoi Jesu í yəo bantumai kpasēi Ilaañ nə í sōo í ni, wee i ba iri bεbεi. To, maà ce dulum má ku ba laalo iyi í re bεbε ku maà bae má.

15 ḥoi inεeu í nyi bi inε ngbo ḥau í sō ḥa í ni Jesui í jò nnja í ba iri.

16 ḥoi í jò inε ḥau à waa kpā Jesu iju si na iyi í jò í ce dimii mii nəu bε si ajɔi kusimii.

17 Amma Jesu í sō ḥa í ni, Baam í ya maa ce icεi waati kāma fei, bεbε məi amu takam n̄ wa n ce.

18 Na irii ideu bei Zuifu ḥa à teese à waa dε Jesu ku kpa, kù jε si na iyi í jò í jò inεeu í ba iri si ajoi kusimi nju akā, amma si na iyi í jò wa wā araei do Ilaañ má, wa ni Ilaañ í jε baai nju.

Yiikoi Amai Ilaañ

19 Njøi Jesu í sõ ḥa í ni, ntø ntø ñ wa n sõ ḥei, amu Ama, n kaa n yøkø n ce ngøgø do aram bii kù jε mii iyi ñ ye Baam wa ce. Mii iyi Baaba wa ce fei, njui amu mø Ama ñ wa n ce.

20 Baaba í bi amu Amaε nø í nyisim mii iyi nju takæs wa ce fei. Á nyisim icε iyi í re bε ihε má møm ku ba inε fei i biti ḥa.

21 Ntø ntø, si bei Ilaañ Baaba í ya jí iku ḥa nø ku ce ḥa ilu hunde, bεεbε møi amu Amaεu an muø inε ḥa iyi ñ bi kuwεε.

22 Ilaañ Baaba takæs ci ya kiiti inε gø, amma í so kiitiu fei í daa amu Amaε si awø,

23 ku ba inε fei ku saalu amu Amau si bei à waa saalu Ilaañ Baaba. Inε iyi kù saalu amu Amau, Baaba iyi í bøm wai kù saalu.

24 Ntø ntø ñ wa n sõ ḥei, inε iyi wa gbø idem nø í dasi inε iyi í bøm wa naanø, lafεe í ne kuwεε hai tā. Kaa naa bi ku ce kiiti má, amma í kua iku í løsi kuwεεi.

25 Ntø ntø, awaati wa naa nø wee í to wa tā, iyi iku ḥa aa gbø imui amu Amai Ilaañ nø si inø nju inε ḥa iyi à gbø imum fei aa ne kuwεε *.

26 Si bei Baaba takæs í jε irii kuwεε, bεεbε møi í jò amu Amaε ñ jε.

* **5:25 iku ḥa** Kù je inε ḥa iyi à ku ntø ntø ḥai wa fāa. Amma inε ḥa iyi dulum du ḥa í jò à jε bei iku ḥai wa fāa.

27 Nō í muum kpāa n kiitiò inε ḥa, si na iyi í jò ñ je Amai Amane.

28 Na nnu, i maà biti ḥa, domi waati wa naa iyi iku ḥa fei aa gbø imum,

29 nō aa fita wa hai si bale. Inε ḥa iyi à ce jiidae aa jí si kuwee hai tā. Inε ḥa mə iyi à ce laalo aa jí nō a kiiti ḥa.

Mii ḥa iyi wa nyisi iyi Jesu í nε yiiko

30 Jesu í ni, n kaa n yøkø n ce ngøgø do aram. Si beï Ilaañ í sõm si beεbeï an ceò kiitiu, nō kiitim í je dee dee domi n kù wa n dε idøøbim ku ce, bii kù je idøøbii inε iyi í bem wa.

31 Bii amu takam nii ñ wa n jea aram seεda wo, seεdam kù je ntø.

32 Amma inε go í weε iyi wa jea inε ḥa seεdam nō ñ mà iyi seεda iyi wa je nnha na irim nōu ntøi. Lafœei í je Zāa woo dasi inya.

33 Iŋei í be sie inε ḥa, nō ide iyi í fø si gãmεm nōu ntøi.

34 Kù je ñ wa n dε amane ku jεem seεda, amu de ñ wa n fø beεbeï ku ba i ba faaba ḥa.

35 Zāau be í yεi beï fitila iyi à má ku má inya. Nō waati keeke go ì jesi i weεò inø didø si inya kumáeu ḥa.

36 Amma seεda go í weε iyi í la í re ti Zāa. Seεdaui í je ice iyi ñ wa n ce. Añ Baabai í daam si awø, nnu moi wa jea inε ḥa seεdam nō wa nyisi iyi Ilaañ Baabai í bem wa.

37 Ilaañ Baabai takaei wa jea inε ḥa seεdam. Amma inε i kù gbø ide ku føe baa ajø akā ḥa hee má je i yøo do iju ḥa.

38 Ideε kù ba bi ku bubø si ḥε, domi i kù dasi amu iyi í be wau naane ḥa.

39 Iŋε í ya maa cio kukɔi idei Ilaað si na iyi í jò ì waa tamaa aa ba siɛ kuwεe hai tā ɳa. Nō wee kukɔ ɳau bε fei wa jea inε ɳa seεdam.

40 Amma do nŋu fei ì kɔ ku naa bi tom ku ba i ba kuwεe ɳa.

41 N kù wa n de saabu bi amanε ɳa.

42 Amma ñ mà ɳε. Ñ mà iyи i kù ne kubii Ilaað si idɔ nŋe ɳa.

43 Do irii Baam nii ñ naa, nɔ i kù gbam ɳa. Amma bii inε gø rŋe í naa do irii arai nŋu takae, lafεei aa gbø ɳa.

44 Bii bεεbeι bεirei aa ce i dasim naanε ɳa, iŋε iyи ì ya maa de saabui nje ɳa iŋε duusðø nɔ i kù waa de saabu iyи wa naa hai bi Ilaað ɳa, nŋu iyи kù ne saa.

45 I maà tamaa mà amui an yε taale nŋe bi Ilaað Baaba. Moizi, nŋu iyи ì waa naanε ɳau, nŋui á yε taale nŋe.

46 Bii ì dasi Moizi naanε ntø ntø ɳa wo, aa dasi amu mɔ naanε ɳa, domi idem nii Moizi í kɔ.

47 Amma i kù dasi idee naanε ɳa. To, bεirei aa ce i dasi idem naanε ɳa.

6

Jesu í wò amanε dubu miu (5.000)
(*Cø Matie 14:13-21; Maaku 6:30-44; Luku 9:10-17*)

1-4 Si anyii nŋu, jingaui Zuifu ɳa iyи à ya kpe Iku ku kuau í maai wa. Waati bεεbeι Jesu í kua icei tenkui Galilee. Tenkuui à ya nyi a kpe Tiberia má. ɳoi zamaa nkø wa tooε, domi à yε maamaake ɳa iyи í ya maa ce ku maa faabaò bø ɳa. ɳoi Jesu í gú geete gø í bubø do mœcœ ɳa ajo.

5 Iyi í cō ilu nō í yε zamaa nla gɔi wa naa bi tεε. Nɔi í bee Filipu í ni, iwoi aa ka ba ijε iyi aa ka ra inε ηau ih̄ε a jε.

6 Í fō bεebεi ku cōò laakai Filipu domi í mā bεi nηu á ce tā.

7 Nɔi Filipu í jεaa í ni, baa fiai icεi ajε c̄l̄ minji kaa to ka ra nηa ijε, iyi aŋa fei aa ba kekee kekee.

8 Nɔi inε akāi mɔcɔ ηau iyi à ya kpe Anderee, ifɔi Simɔɔ Pilee í ni,

9 ama awaasū gō í wa ih̄ε í ne pεε ara miu do c̄εe keeke minji. Amma nηu bε kaa cea zamaa nlau ih̄ε nk̄ima.

10 Nɔi Jesu í ni, í j̄ò aŋa fei a bubə. Wee inyau í ne f̄f̄o nk̄po nk̄po. Nɔi aŋa fei à bubə. Si inø nηa kukpɔi inεm̄kɔ ηau í to dubu miu (5.000).

11 Nɔi Jesu í so pεε ηau í saabu Ilaañ, ηɔi í j̄ò à kp̄ea inε ηa iyi à waa bubau. Bεebε mɔi í ce do c̄εe ηau. Nō à jε bεi à bi.

12 Iyi aŋa fei à jε à yo, ηɔi Jesu í sɔ mɔcɔe ηa í ni, i ko ijε iyi í gbeu ηa ku ba ḡḡo ku maà ce nfe.

13 Nō à ko ijε iyi í gbeu. Si pεε ara miu iyi Jesu í gba í bububu í kp̄ea inε ηa à jεu, kɔlɔ maateejii í gbe.

14 Iyi inε ηau à yε maamaake iyi Jesu í ceu ηɔi à ni, do ntɔ, nηui í jε walii iyi á na ku naa si andunyau.

15 Nɔi inε ηau à waa bi a muu do gbugbā a coo ilaaalu. Amma si bεi Jesu í mā si ηa ηɔi í nyə arae nηu akā í nyi iri kutau ma.

*Jesu wa ne si antai tenku
(Cɔ Matie 14:22-33; Maaku 6:45-52)*

16 Iyi ale í le ηɔi mɔcɔi Jesu ηau à bɔ if̄li tenkuu.

17 Nɔi à lɔ akɔi inyi ku ba a kua a bɔ Kaperanumu. Nɔ à dasi kpāa à waa ne. Nɔi idū í dū nɔ wee Jesu kù to si ɳa.

18 Nɔi fufu nla gɔ wa ce nɔ inyiu wa yaya.

19 Iyi à ne zakai kilo mεεfa ɳɔi à hɔnnɛ Jesu wa ne si antai inyiu wa naa bi tu ɳa, ɳɔi zigì nŋa í da.

20 Amma Jesu í sɔ ɳa í ni, amui, i maà jò njo ku mu ɳɛ.

21 Nɔi à waa bi nŋu mɔ ku lɔ inɔ akɔi inyiu amma wee gbakā à to bii à waa bɔu.

Zamaau wa de Jesu

22 Iju kumáe inɛ ɳa iyi à wa icei tenkuu bɛ, à ye gigi iyi akɔ akāi í wa be wo. À nɔ à mà iyi Jesu kù lɔ akɔi inyiu do mɔcɔe ɳa ajo, aŋa duusɔɔ nŋai à ne.

23 Waati bεεbe, akɔi inyi gɔ ɳa mɔ à naa hai Tiberia nɔ à to inyau. Tengi beɪ Lafɛɛ Jesu í takɔ i saabu Ilaaɔ í beɪ í na ɳa pɛɛ à jɛu.

24 Iyi zamaau í yε Jesu do mɔcɔe ɳa kãma nŋa kù wa be, ɳɔi aŋa mɔ à lɔ akɔi inyi ɳau à bɔ ku dɛdɛ ɳa ikpa Kaperanumu.

Jesui íje ijɛ ikuwɛɛ

25 Nɔi inɛ ɳau à kua icei tenkuu do ikpa ihɛ à koo à ba Jesu be nɔ à ni, Mεεtu, waati yoomai í to wa ihɛ.

26 Nɔi Jesu í je nŋa í ni, ntɔ ntɔ, i waa dɛdɛm ɳai si na iyi í jò i ba pɛɛ i jɛ i yo ɳa, kù je na iyi í jò i yε n̄ ce maamaake gɔ ɳa.

27 I maà ti i ce icei ijɛ iyi í ya sãmi nŋu akã, amma i ce icei ijɛ iyi á jò i ba kuwɛɛ hai tã ɳa. Nɔ ijɛ nŋu amu Amai Amanei an mu nŋɛ, domi amui Ilaaɔ Baaba í na yiikɔe nɔ í jò inɛ ɳa à waa yɛ.

28 Nɔi à beeɛ à ni, mii aa ka ce ka ceò icɛ iyi Ilaaɔ í bi.

29 Nɔi Jesu í je nŋa í ni, icε iyi Ilaaõ í bi si ηei í je i dasi amu woo bee naane ηa.

30 Nɔi à beeε à ni, maamaake yoomai aa ce ka yɔo ku ba ka dasie naane. Mà icε yoomai aa ce.

31 Nə à ni má, bala nwa ηa à je ije gø iyi à ya kpe mana si gbaa. À kɔo à ni í na ηa ije wa hai lelei Aõ.

32 Nɔi Jesu í je nŋa í ni, ntɔ ntɔ ñ wa n sõ ηei, kù je Moizii í mu nŋe ijeu wa hai lele, amma Baam nii í mu nŋe ije iyi í je ntɔu wa hai lele.

33 Nɔ ije iyi Ilaaõ í ya mua inε, nŋui í je inε iyi í kita wa hai lele iyi á jò amanε ku ba kuwεε hai tã.

34 Nɔi à sõo à ni, mɔkɔɔyi, mu nwa dimii ijεu be do ajɔ fei.

35 Nɔi Jesu í sõ ηa í ni, amui ñ je ijei kuwεε. Inε iyi í naa bi tom, ari kaa kpa lafεε má pai, nə inε iyi í dasim naane, agbe kaa kpaa má pai.

36 Ñ tako ñ sõ ηe wo ñ ni, ì waa yεm ηa, amma i kù dasi naane ηa.

37 Inε ηa iyi Baaba í nam fei aa naa bi tom, nə inε iyi í naa bi tom baa bii beirei n kaa n nyɔo angule.

38 Ñ kita wai hai lelei Aõ n na n ceò idɔɔbii inε iyi í bεm wa, kù je idɔɔbii amu takam.

39 Idɔɔbii inε iyi í bεm wa wee. Inε ηa iyi í nam, n maà n jò baa inε akā nŋa ku ce nfe amma n jí aŋa fei hai si bale si ajɔ ankāanyi.

40 Idɔɔbii Baam nii í je inε iyi í yε amu Ama nə í dasim naane fei ku ne kuwεε hai tã, an nə n jí lafεε hai si bale si ajɔ ankāanyi.

41 Nɔi Zuifu ηau à waa gbagba siε na iyi í jò í ni nŋu í je iyi í kita wa hai lelei Aõ.

42 Nɔi à ni, í jø Jesu amai Zozefuu mbε mεε. À mà iyeò baaε. Beirei í ce í ni nŋu í naai hai lele.

43 Nɔi Jesu í sɔ̄ ña í ni, i maà ti i maà gbagba na irim bεεbe ña.

44 Ine go kaa yoko ku naa bi tom bii kù jε Baaba iyi í bεm wai í fa lafεe wa. Nɔ ine nñui an jò ku jí hai si bale si ajøi ankãanyiu.

45 Ine akãi walii ñau í ko í ni, Ilaaõ takaei á na ku ko ine fei si cio. Nɔ bεεbe ine iyi í gbø idei Baaba fei nɔ í jirima cioe lafεe á naa bi tom.

46 Ine kãma kù ye Ilaaõ Baaba do iju, í gbe amu iyi ñ naa hai bi tεeu.

47 Ntɔ ntɔ, ine iyi í dasim naane fei í ne kuwεε hai tã.

48 Amui ñ je ijεi kuwεε.

49 Bala nñε ña à je mana si gbaa amma kù ganji a ku.

50 Amma amu ijε goi ñ wa n fãa iyi í naa hai lele, iyi bii amane í je kaa ku.

51 Amui ñ je ijεi kuwεε. Hai lelei ñ kita wa. Nɔ ine iyi í ba ijεu í je fei í ne kuwεε hai tã. Ijεui í je aram. An náai ku ba ine ña a maa wεεò.

52 Iyi Jesu í fø bεεbe ñøi Zuifu ña à ce si kakøø jiida à waan ni, bεirei nñju á ce ku na wa ijai aræs ka ñø.

53 Nɔi Jesu í sɔ̄ ña má í ni, ntɔ ntɔ ñ wa n sɔ̄ ñεi, bii i kù ñø ijai arai amu Amai Amane walako i kù mɔ njem i kù ne kuwεε ña.

54 Ine iyi í ñø ijai aram nɔ í mɔ njem í ne kuwεε hai tã, nɔ an jøu hai si bale si ajøi ankãanyiu,

55 domi ijai aram nii í je ijε alala nɔ njem mɔi í je inyi alala.

56 Ine iyi í ñø ijai aram nɔ í mɔ njem awaò aa ka ne anu akã ka maa wεεò.

57 Baabai í bεm wa. Nñui í ne kuwεε nɔ na irie amu mɔ ñ wεε. Bεεbe mɔi ine iyi í ñøm, lafεe í ne

kuwεε na irim.

⁵⁸ Ijε iyi í kita wā hai lelei n̄ wa n fāa. Inε n̄ju kù jε bεi ije iyi bala n̄je ḥa à jε n̄o kù ganji à kuu. Inε iyi wa jε dimii ijεu ihē á maa wεei hee do ajø fei.

⁵⁹ Ideu bεi Jesu í k̄o inε ḥa si ile bii Zuifu ḥa à ya ce kutøtøo Kaperanumu.

Idei kuwεε hai tā

⁶⁰ Iyi m̄cɔi Jesu ḥau à gbo ideu ḥoi nk̄pø n̄ja í ni, ideu ihē í lele. Yooi á n̄oø.

⁶¹ N̄o Jesu í m̄à iyi à wasi ku gbagba na ideu, ḥoi í bee ḥa í ni, ideui í jε n̄je bi ku koosεε?

⁶² Debεi, bεirei aa ni ḥa bii ì yε amu Amai Amanε n̄ wa n bø lele ḥa bii n̄ tako n̄ wa wo.

⁶³ Hundei í ya mua inε kuwεε, gbugbāi amanε kù jε nkāma. N̄o ide iyi n̄ sō n̄eu wee hundei, n̄o n̄ui í jε kuwεε.

⁶⁴ Amma si inø n̄je inε go ḥa a kù dasi naanε. Jesu í fø bεεbeí si na iyi í jø í m̄à hai sintee inε ḥa iyi a kaa dasi n̄ju naanε do inε iyi á na ku zamba n̄ju.

⁶⁵ N̄o í ni m̄á, na iyi ihēí í jø n̄ sō n̄e wo n̄ ni inε go kù wεe iyi á naa bi tom bii kù jε Ilaañ Baabai í jø lafεe í naa.

⁶⁶ N̄oi hai waati bεεbe m̄cø nk̄pøe ḥau à fa ara n̄ja do anyi a ci ya tooe m̄á.

⁶⁷ Na ḥoi í jø Jesu í bee m̄cø maateejiε ḥau í ni, inε m̄o ni, i kù waa n̄e ḥai?

⁶⁸ N̄oi Simøo Pieε í jεaa í ni, Lafεe, bi yooi aa ka bø m̄á. Awøi ì n̄e idei kuwεε hai tā.

⁶⁹ Awø à dasi naanε n̄o à m̄à kam kam iyi awøi ì jε Inε Kumá iyi í naa hai bi Ilaañ.

⁷⁰ N̄oi Jesu í bee ḥa í ni, kù jε amui n̄ cica inε maateejiu bø. Do n̄ju fei inε akā n̄je í jε inεi Seetam.

71 Waatə idei Zudasi amai Siməo Isikariotii wa fāa, si na iyi í jò baa do iyi í wa si inəi məcə maateeji ηau fei, nnui á zambae.

7

Ifəi Jesu ηa a kù dasiε naanε

1 Si anyii nŋu, Jesu wa dabii si ilei Galilee. Kù bi ku bə ikpa ilei Zudee domi Zuifu ηau à waa de ku kpaa.

2 Nə wee jingaui Zuifu ηa iyi à ya kpe jingaui Ilei aco í maai wa.

3 Nəi ifəi Jesu ηa à sɔɔ à ni, ne hai ihə i bə Zudee ku ba məcəe ηa iyi à wa ikpa bə a ye icə iyi ì waa ce,

4 domi bii amane í bi a mà nŋu bantuma kaa máa ce ngəgə si asii. Bii ì waa ce dimii icə bεεbε, í gbe í nyisi inε ηa arae.

5 À waa fə bεεbεi si na iyi í jò baa aŋa taka nnja a kù dasiε naanε.

6 Nəi Jesu í sɔ̄ ηa í ni, waatim kù to wa titā, amma inε waatiu fei í sίa nŋei.

7 Inε andunya ηa a kaa yəkə a cé ηε, amma à cé amu domi n̄ ya n ni kookoosu nŋja kù sίa.

8 Inε i bə jingaui, amma amu n kù wa n koo titā, si na iyi í jò waatim kù to wa.

9 Iyi í sɔ̄ ηa ideu í tā nə í gbe ilei Galilee bε.

Jesu í bə jingau

10 Iyi ifəi Jesu ηa à bə jingaui ηəi nŋu mə í dede í koo do asii, kù bi a yəo si bantuma.

11 Nəi Zuifu ηau à wasi ku dədəe si waatii jingaui à waa ni, iwoi í wa.

12 Nɔi si zamaau inε ɳa à wasi ku fɔ idee do gundu. Inε gø ɳa à waa ni, inε jiidai. Nø inε gø ɳa mø à waa ni, iboi, wa dñ ijui inε ɳai.

13 Amma kāma nnja ci ya fɔ idee do wøøkø domi à waa ce njoi inε ngbo ɳau.

14 Iyi inε ɳa à je jingauu à to anini ɳoi Jesu í koo í lɔ bantumai kpasëi Ilaañ be wa kɔ inε ɳa si cio.

15 Nɔi Zuifu ɳau à biti nø à wasi ku ni, beirei inε iyi kù bø cio í ce í mà kukɔi idei Ilaañ be ihñ.

16 Nɔi Jesu í je nnja í ni, ciom kù je hai si idøm nii wa fita wa. Hai bi Ilaañi wa naa, nnju iyi í bøm wa.

17 Inε iyi í bi nnju ku ce idøbbii Ilaañ, lafëe á mà bii ciom hai bi Ilaañi wa naa, walakø bii í je ti amu takam nii.

18 Inε iyi wa fɔ ide do yiikoi irii arae bεεrei nnju takæsi wa dε. Amma inε iyi wa dε bεεrei inε iyi í bø wa, lafëe ntɔi í ya fɔ, ibo kāma ci ya wa sie.

19 Moizii í na ɳe wooda, mà irei. Amma do nnju fei, kāma nnje kù waa jirima woodau. To, na mii í ce ì waa dε ku kpam ɳa.

20 Nɔi zamaau í jøaa í ni, ì nε inεi inøøkoi ba. Yooi wa dε ku kpæs.

21 Jesu í je nnja í ni, maamaake akái ñ ce si ajøi kusími nø inje fei í biti.

22 Amma i lasabu ɳa. Moizii í na ɳe woodai bango ku dasi. Nñui í jø baø bii í je ajøi kusímiì ya maa dasi ama nnje ɳa bango ɳa. Nø møm idei bango ku dasiu kù je hai bi Moizii wa naa, hai bi balø nnje ɳai.

23 Debej, bii ì waa dasi ama nnje ɳa bango si ajøi kusímiu ku ba i maà bεje woodai Moizi ɳa, na mii í ce ì ya maa mum do idøøkø ɳa waati iyi ñ faaba inε gø mam mam si ajøi kusímiu.

24 I maà ya kiiti ngøgø si bεi ì waa yøo do iju nñu akã ña, amma i ce kiitiu dee dee ña.

Jesui íjε inε iyi Ilaaõ í cicau?

25 Nøi inεi Zeruzalemu gø ña, iyi à gbo Jesu í fø bεebε à waa ni, kù je inεeu ihεi à waa de ku kpau ya.

26 Nø wee wa fø ide si bantuma nø inε gø kù ni ide gø mεe. Mà inε ngbo nwø ña à mà bεbeí iyi nñui í jø inε iyi Ilaaõ í cicau do ntø de.

27 Amma bii í jø inε iyi Ilaaõ í cicau wa naa inε gø kaa mà hai bii á naaò wa, nø wee awa à mà hai bii inεeu ihε í naa.

28 Si bεi Jesu wa kø ña si cio bantumai kpasëi Ilaaõ bε í la wa ni, ì waa tamaa bεi ì màm ñai, ì nø ì mà hai bii nø wa n naa ña. Do nñu fei, n kù naa do yiikoi aram, amma ilu ntøi iyi inε i kù mà, nñui í bεm wa.

29 Amu nø màa, domi hai bi tεei nø wa n naa, nñu mɔi í nø í bεm wa.

30 Nøi à waa de ku muu, amma inε gø kù lesie awø domi waatié kù to wa titã.

31 Si zamaau inε nkø ì dasiε naanε ñøi à ni, bii inε ihε kù je inε iyi Ilaaõ í cicau, inε mmu iyi á na ku naa á yøkø ku ce maamaake ña ku re bεi inεeu ihε wa ce?

À bε woo degbe kpasëi Ilaaõ ña a koo a mu Jesu

32 Farisi ñau à gbo bεi inε ñau à waa fø idei Jesu do gundu. Na nñu, inε ngboi woo weeil Ilaaõ ña do Farisi ña à bε woo degbe kpasëi Ilaaõ ña a koo a muu wa.

33 Nøi Jesu í sø ña í ni, waati keekei í gbe iyi an wεe do inε. Si anyie an nyi bi inε iyi í bεm wa.

34 Aa na i maa dεdεem ña amma i kaa yεm ña, domi i kaa yøkø i bø bii an wa ña.

35 Nəi Zuifu ɳau à bee njε ide à waa ni, iwoi á bɔ iyi a kaa ka yoo. Mà bi inε nwa ɳa iyi à fangaa si ilεi dimi mmu ɳaui á bɔ ya. Á koo kɔ dimi mmu ɳau si cɔi?

36 Yoomai í je yaasei ide iyi í fɔu bε si bεi í ni aa ka dε nnju amma a kaa ka yε nnju, domi bii nnju á wa a kaa ka yəkə ka bɔ bε.

Inyii kuwεε

37 Ajɔi ankāanyii jingaui í ya ne bεεrε ku re. Ajɔ nnjuu, ɳəi Jesu í dede í leekí wa fɔ ide hee lele wa ni, inε iyi aqbe wa kpa ku naa ku mɔ inyi bi tom.

38 Inε iyi í dasim naanε fei inyii kuwεε á cã si idɔi lafεε. Bεεbeι kukɔi idei Ilaaɔ í ni.

39 Wee idei Hundei Ilaaɔi Jesu wa fãa. Inε iyi í dasi Jesu naanε fei á ba Hundeu. Amma waati iyi wa fɔ bεεbeu Ilaaɔ kù na Hundeε titã si na iyi í jɔ Jesu kù nyisi amboeε waati bεεbe.

Inε ɳa à waa kpẽ njε na irii Jesu

40 Inε gɔ ɳa si inɔi zamaau, iyi à gbɔ ideu ɳɔi à ni, inεeu ihɛ walii nlauí ntɔ ntɔ.

41 Inε gɔ ɳa mɔ à ni, inε iyi Ilaaɔ í cicau. Amma inε gɔ ɳa à ni, bεirei inε iyi Ilaaɔ í cicau á ce ku naa hai ilεi Galilee.

42 Kukɔi idei Ilaaɔ kù ni inε iyi Ilaaɔ í cicau á fita wai haj si dimii Davidi? Hai Bεtelehεmu ilui Davidi takae si á naa?

43 Nɔ inε ɳau à waa kpẽ njε na irie.

44 Inε gɔ ɳa à bi a muu, amma inε kãma kù lesie awɔ.

Naanε hai dasii inε ngboi Zuifu ɳa

45 Njoi woo degbe kpasēi Ilaañ ñau à nji bi inε ngboi woo weeí Ilaañ ña do Farisi ñau. Njoi à bee ña à ni, na mii í ce i kù mu Jesuu wa ña.

46 Njoi woo degbe kpasēi Ilaañ ñau à jε à ni, inε kāma kù wεε iyi í fō ide bεi inεeu bε.

47 Njoi Farisi ñau à bee ña à Waa ni, to, inε mo ì jò inεeu í dí iju nñε ña ya.

48 Ì gbø bii inε ngbo gø walakø Farisi ñau baa inε akā nnja í dasie naane ñai?

49 Amma zamaau kù mà woodai Moizi. Ilaañ kú ceeekpe ña.

50 Amma si inoi Farisi ñau inε go í wa bε à ya kpoo Nikodemus. Nñui í bø bi Jesu idūu wo. Iyi í gbø à waa fø bεεbε ñjoi í bee ña í ni,

51 wooda nwa í yøøda nwa ka ye taalei amanε hai a kù gbø idee nø a kù mà mii iyi í ce?

52 Njoi à beeε à ni, asee awø takae mo inei Galilee? Cø si kukøi idei Ilaañ sña sña, i kaa ye walii gø iyi í fita wa hai Galilee. [

53 Nø inε fei í nε kpasεe.

8

Inaabø iyi í ce sakara

1 Njoi Jesu í bø geete iyi à ya kpe Olivie.

2 Amma iju kumáε daadaakø í sinda í bø bantumai kpasēi Ilaañ nø inε fei wa bø bi tεε, nø í buba í løsi cio ku kø ña si.

3 Njoi woo kø inε ña si wooda ña do Farisi ña à naaò inaabø gø wa bi tεε iyi à muu si sakara ku ce. Njoi à leekø si aninii zamaau.

4 Nø à sõ Jesu à ni, Mεεtu, à mu abou ihëi si sakara ku ce.

5 Wee Moizi í fō si woodae í ni dimii inaaboo bē ihē ka taa kuta ka kpaa. To, awō mō, beirei i yōo.

6 À fō bεεbeī ku ba a cō laakae nō a ye taalee. Amma Jesu í kōmba iri ile wa kō si ile do amaaawō.

7 Nōi à beeε à manteε nō í dede í te í sō ḥa í ni, inε iyī kù ce dulum si ino nηe ku tako ku ta abou kuta.

8 Nō í kōmba má wa kō si ile.

9 Iyi à gbo bεεbe ḥoi à fita akā akā hai inε ngbo ḥau hee ku bō si inei ankāanyi ḥau. Í gbe Jesu nηu akā do abou si wajue.

10 Nōi Jesu í dede í te má nō í beeε í ni, abooyi, iwoi à wa. Inε gō kù gbe ihē iyī wa ye taalee má?

11 Nōi abou í ni, məkəoyi, baa akā nηa kù wa ihē má. Jesu í ni, amu takam mō n kaa n ye taalee. Nee, amma maa ce dulum má.]

Jesui í je inya kumái andunya

12 Si anyii nηu, Jesu í ba inε ḥa ide ku fō má í ni, amui n̄ je inya kumái andunya. Inε iyī wa toom á nε inya kumá iyī á jō inε ku ba kuwεe, kaa maa ne si ilu kuku.

13 Nōi Farisi ḥau à sō à ni, nse i waa jea arae seeda. Seeda kù je ntō.

14 Nōi Jesu í je nηa í ni, baa bii n̄ wa n jea aram seeda, ide ḥa iyī n̄ wa n fō fei ntōi, domi n̄ mà hai bii n̄ naa n̄ nō n̄ mà bii n̄ wa n bō. Amma inε i kù mà hai bii n̄ naa hee má je bii n̄ wa n bō.

15 Inε i ya maa ce kiiti ḥai bēi amanε ḥa à ya ce, amu n ci ya n kiiti inε kāma.

16 Amma baa bii í je n̄ wa n kiiti inε ḥa, kiitim í sīla domi amu akā si an kiiti ḥa, Baaba iyī í bēm wa í wee do amu.

17 À kɔɔ si tiai wooda nŋe à ni sεedai amane minjii í jɛ ntɔ.

18 N̄ wa n̄ jea aram sεeda n̄ Baaba, iyi í bεm wa, nŋu m̄ wa jea inε n̄a sεedam.

19 N̄oi à beeε à ni, iwoi Baaeu í wa. N̄oi Jesu í jɛ nŋa í ni, i kù mà amu takam n̄a m̄om hee má jε Baam. Bii í jɛ ì m̄am n̄a wo aa mà Baam n̄ou n̄a.

20 Ideu bεi Jesu í f̄ waati iyi wa k̄ inε n̄a si cio bantumai kpasēi Ilaañ bii à ya jile fiai k̄oletiu. N̄o inε ḡo kù lesie aw̄ si na iyi í jò waaties kù to wa titā.

A kaa yøkø a bø bii Jesu wa bø

21 N̄oi Jesu í sõ n̄a má í ni, an ne n̄o aa na i dεdεem n̄a, amma aa ku n̄ai si dulum du n̄e. I kaa yøkø i bø bii ñ̄ wa n̄ bø n̄a.

22 Si bεi í ni bii nŋu wa bø a kaa yøkø a bø bε nŋui í jò Zuifu n̄au à bee nŋe à waa ni, debεi á kpa aræi?

23 N̄o Jesu í ni, hai ilε ihεi inε ì naa n̄a, amma amu hai lelei ñ̄ naa. Inε inεi andunya n̄ai, amma amu n̄ kù jε inεi andunya.

24 Na n̄oi í ce ñ̄ ni aa ku si dulum du n̄e n̄a. Ntɔ ntɔ, bii i kù dasi naanε n̄a iyi amui ñ̄ jε inε iyi Ilaañ í cicau aa ku si dulum du n̄e n̄ai.

25 N̄oi à beeε à ni, aw̄i yoo. N̄oi Jesu í jε nŋa í ni, ñ̄ sõ n̄e t̄a hai sintee.

26 Ide iyi ñ̄ ne ku f̄ na iri nŋe n̄ yεò taale nŋe í kpo. Amma inε iyi í bεm wa ilu ntɔi, n̄o ide iyi ñ̄ gbo hai bi t̄ee, nŋui ñ̄ wa n̄ sisia inε n̄a titā.

27 Amma waati iyi Jesu wa f̄ bεεbε a kù mà hee mà idei Ilaañ Baabai wa sõ n̄a.

28 N̄oi Jesu í ni, ajø iyi aa so Amai Amanε i køæs lele n̄a, ajø nŋui aa mà n̄a iyi amui ñ̄ jε inε iyi Ilaañ í cica.

Nō ajō nñui aa mà ḥa má iyi n kù wa n ce ngøgo do aram. Ide iyi Baaba í sõm nñu akāi n̄ wa n sõ iñe mɔ.

²⁹ Nñu iyi í bẽm wa í wεε do amu. Kù jòm amu akā domi waati kāma fei iyi á dãa sii n̄ ya n ce.

³⁰ Iyi Jesu í fɔ bεεbε inε nkρɔi í dasie naanε.

Aru ḥa do inε ḥa iyi à ne ara nñu

³¹ Nɔi Jesu í sõ Zuifu ḥa iyi à dasie naanε í ni, bii à waa jirimia idem ḥa i je mɔcɔm ḥai nt̄o nt̄o.

³² Aa mà nt̄o ḥa n̄ nt̄ou á jò i ne ara nñe.

³³ Nɔi à jεaa à ni, awau təkui Aburahamu ḥai a kù n̄o a kù je arui inε gɔ ajō kāma. Beirei í ce ì waa sõ wa i ni aa k̄a ne arq nwa.

³⁴ Nɔi Jesu í je nñu í ni, nt̄o nt̄o n̄ wa n sõ ηei, inε iyi í ya ce dulum fei arui dulum nii í je.

³⁵ Aru ci ya n̄ ku wa kpas̄i lafεe do ajō fei, ama à bíei í ya wa be do ajō fei.

³⁶ Na ḥɔi í ce, bii amu Amai Ilaañ n̄ jò i ne arae, aa ne araei nt̄o nt̄o.

³⁷ N̄ mà iyi iñeu təkui Aburahamu ḥai. Amma i waa de ku kpam ḥa si na iyi í jò i ci ya jò idem ku bubá si ido nñe.

³⁸ Mii iyi n̄ ye bi Baam nñui n̄ wa n sõ ηei, bεεbεi iñeu mɔ i waa ce mii iyi baa nñe í sõ ηei.

³⁹ Nɔi à jεaa à ni, Aburahamui í je baa nwa. Nɔi Jesu í je nñu í ni, bii í je iñeu amai Aburahamu ḥai nt̄o nt̄o, mii iyi Aburahamu í ce nñui aa ya ce ḥa wo.

⁴⁰ Amma wee nseí í ya maa de ku kpam ḥai, amu iyi n̄ wa n sõ ηei ide nt̄o iyi n̄ gbo hai bi Ilaañ. Aburahamu kù n̄o kù ce dimie ajo kāma.

⁴¹ Do nñu fei, n̄ wa n sõ ηei, kookoosu ḥa iyi baa nñe í ya ce nñui iñeu mɔ i waa ce.

Nɔi à jəaa à ni, awa a kù jə seege ɳa. Ilaað nŋu akāi í jə baa nwa.

42 Nɔi Jesu í sɔ ɳa í ni, bii í jə Ilaaði í jə baa nŋe aa bim ɳa, domi hai bi Ilaaði ñ fita wa ñ naa ihẽ. N kù naa do aram, nŋui í bəm wa.

43 Na mii í ce i ci ya gbə yaasei idem ɳa. I ci ya gbə yaasee ɳai si na iyi í jə i kaa yəkə ɳa.

44 Seetam nii í jə baa nŋe, nə ì waa bi i ce idəobii baa nŋeu. Hai sinte woo kpa inei. Kù waa leekí si kpãai ntə domi ntə kù wa sίε. Bii wa sɔ ibo, í ya maa fɔi beï nŋu takæs í yε domi ilu iboi, nə baai ilu ibo feii.

45 Amma si na iyi í jə amu ñ ya n sɔ ɳe ntə, nŋui í jə i kù waa dasim naanə ɳa.

46 Yoo nŋei á yəkə ku ni nŋu í yε ñ ce dulum. Kù wεe. Debeï, na mii í ce i ci ya dasim naanə ɳa bii ñ wa n sɔ ɳe ntə.

47 Ine iyi í jə ti Ilaað nŋui í ya gbə idei Ilaað. Si beï inε i kù jə tεε ɳa nŋui í jə i ci ya gbə ideε ɳa.

Jesu do Aburahamu

48 Nɔi Zuifu ɳau à sɔ Jesu à ni, debeï awa à ne ntə si beï à ni awəu inei Samarii, nə ì ne inei inəoko.

49 Nɔi Jesu í jə nnja í ni, n kù ne inei inəoko. Baam nii ñ wa n saalu, amma inε i kù waa saalum ɳa.

50 N kù wa n de bεerei aram. Ine gɔi wa dεdε bεerem, nŋui í nə í jə woo kiiti.

51 Ntə ntə ñ wa n sɔ ɳei, inε iyi wa jirimə idem lafẽe kaa ku pai.

52 Nɔi Zuifu ɳau à sɔ à ni, bεbeï à mà iyi ntə ntə ì ne inei inəokoi, domi Aburahamu í ku nə walii ɳau mə à ku, nə awə ì ni inε iyi wa jirimə ideε kaa ku pai.

53 Balà nwa Aburahamu í ku. Mà ì tamaa awò ì la ì rooi? Nò walii ñau mò à ku. To, yooi awò ì waa tamaa ì je.

54 Nòi Jesu í je nnja í ni, bii amui ñ wa n de bëerei aram, bëere ngbeí. Ine iyi wa de bëerem nnui í je Baam, ine iyi inje ì ni í je Añ Lafëe nnje.

55 Do nnju fei, i kù màa ña, amma amu ñ màa. Bii ñ ni n kù màa, ñ je ilu iboi beí inje mò. Amma amu ñ màa nò ñ wa n jirimä idee.

56 Aburahamu, balà nnjeu, í wëeò ino didò nla nla si beí á na ku yë kunaam. Í nò í yòo. Iyi í yòo nò inoe í dò.

57 Nòi Zuifu ñau à sô à ni, i kù to adò ciitaa titâ, nò beirei ì ce ì yë Aburahamu.

58 Nòi Jesu í ni, ntò ntò ñ wa n sô ñe, ñ wëe mòm wo hai waati iyi a kù bí Aburahamu.

59 Nòi à tasi kuta à waa bi a taa, amma Jesu í manji í fita hai kpaseí Ilaañu í ne.

9

Jesu í jò iné gò iyi à bí fëeju í yë ilu

1 Iyi Jesu wa ne ñòi í yë iné gò iyi à bí fëeju.

2 Nò mòcœ ña à beeë à ni, Mëetu, na mii í ce à bí inëeu ihë fëeju. Na irii dulum deei de, mà na irii dulum dii iyeò baaë ñai.

3 Nòi Jesu í je nnja í ni, kù je na iyi í jò í ce dulum, kù nò kù je na iyi í jò iyeò baaë ña à ce dulum. Í fëejuë dei ku ba a yë yaase beí Ilaañ wa ce icë sië.

4 Dasä kù ne beí aa ka ce iyi a kù ce icei iné iyi í bëm wa. Idü í maai wa si bii iné gò kaa yokë ku ce icë.

5 Waati iyi ñ wa si andunya fei amui ñ je inya kumái andunya.

6 Iyi Jesu í fō bεεbε í tā njoí í tu antə í takie do sāa í daa fεεjuu si ijuε.

7 Njoi í sāa í ni, koo wεεju si inyii fatamai Siloe. (Yaasei iriu bei í je ku bē.) Njoi fεεjuu í koo í wεεju nō í baa wa ye ilu bεεbei.

8 Kpaasie nja do inε nja iyi à yoo í ya maa bara wo à ni, kù je məkə iyi í ya buba ku maa barau mbε ya.

9 Inε gə nja à ni, nnju. Inε gə nja mə à ni, kù je nnju, à jo njei. Njoi inεeu takae í ni, amu mbε.

10 Njoi inε nja à beeε à ni, bεirei í ce ijuε í cī.

11 Njoi í sō nja í ni, inε iyi à ya kpe Jesuu bei í tu antə si sāa í sisaaam si iju nō í sōm í ni n bə fatamai Siloe n koo n wεεju. Njoi iyi ñ koo ñ wεεju gbakā ñ ye ilu.

12 Nō à beeε à ni, iwoi inεeu í wa. Nō í ni, n kù mà.

Farisi nja à waa bee fεεju iyi í ba iriu ide

13-14 Wee í ko ajɔi kusimii Jesu í takie sāa do antə í jò inεeu í yeò iluu. Njoi à gbā inεeu à bəðe bi Farisi nja.

15 Njoi Farisi nja mə à beeε bei í ce í yeò ilu. Nō í je nnja í ni, Jesui í daam sāa si iju í ni n koo n wεεju. Iyi ñ wεεju nō ñ ye ilu.

16 Njoi Farisi nja gəgə nja à ni, inε iyi í ce icεu bε kù naa hai bi Ilaañ, domi kù waa jirima ajɔi kusimi. Amma inε gə nja mə à ni, bεirei ilu dulum á ce ku yəkə ku ce dimii maamaakeu ihē. Nō kakəo í ləsi anini nnja.

17 Njoi à bee fεεjuu má à ni, si kuyεi awə takae ni, bεirei à yoo, awə iyi í jò à ye ilu. Nō í ni, waliii.

18 Amma inε ngbo ηau a kù dasi naanε iyi inεeu í jε fεeju wo í bei wa yεò ilu nsei. Νɔi à koo à bee iyeò baaε ηa

19 à ni, ama nηεui ihε? Nɔ ntɔ ntɔ do fεejuí à buu bε ηa? Nɔ bεirei í ce wa yε ilu nsei.

20 Νɔi baaε ηau à ni, à mà iyi ama nwai nɔ do fεeju mɔi à būu.

21 Amma a kù mà bei í ce wa yε ilu si nsei, a kù nɔ a kù mà inε iyi í cίaa ijue. Nηu takae í la, i beeε, á sɔ ηε do arae.

22 À fɔ bεεbei si na iyi í jò à waa ce njoj inε ngboi Zuifu ηau. À waa ce njo nnai si na iyi í jò à ce anu akā tā à ni inε iyi í jεsi iyi Jesu í jε inε iyi Ilaað í cίaa a kaa je lafεe ku naa ile bii à ya ce kutɔtɔo nηa má.

23 Νɔi í ce à ni nηu takae í la, a beeε.

24 Νɔi Farisi ηau à kpe inεeu má à sɔ à ni, fɔ ntɔ na Ilaað. Awa à mà iyi inεeu ilu dulum nii.

25 Νɔi í jε nηa í ni, amu de n kù mà dulum ku jεi nje. N jε fεeju wo amma nsei n waa n yε ilu. Andi iyi n mà mbeε.

26 Νɔi à beeε à ni, bεirei do bεirei í ceeε. Bεirei í ce í cί ijue.

27 Nɔi ni, n sɔ ηε tā, i kù gbo bei n fɔ ηai. Bεirei í ce i waa bi i gbo má ηa. Mà inε mɔ i waa bi i jε mɔcɔε ηai de.

28 Νɔi à buu à ni, awɔi i jε mɔcɔε bε mεε. Awau mɔcɔi Moizi ηai.

29 Awa à mà iyi Ilaað í ba Moizi ide ku fɔ wo, amma inεeu bε awa a kù mà hai bii í naa.

30 Νɔi inεeu í ni, to, ide nηεu bei í bitim iyi i kù mà hai bii í naa ηa. Do nηu fei, njei í jò n yε ilu.

31 Awə de à mà iyi Ilaañ ci ya gbə idei ilu dulum ḥa, í gbe ine ḥa iyi à waa jirimae nə à waa ce idaabie, idei lafēe ḥai í ya gbə.

32 Ajə kāma ine gə kù gbə bii à cī ijui ine iyi à bí do feεju.

33 Bii kù je hai bi Ilaañi ineeu be í naa kaa yəkə ku ce nkāma.

34 Njoi à sɔɔ à ni, si dulum nii à bíe mam mam. Ì tamaa awɔi aa kə nwa si cio? Njoi à ganjie ku naa ile bii à ya ce kutətəo nŋa ḥa.

Hai dasi Jesu naane ḥa à yei bei feεju ḥa

35 Iyi Jesu í gbə à lele ineeu njoi í koo í yɔɔ í beeε í ni, i dasi Amai Amane naane?

36 Njoi ineeu í ni, məkɔɔyi, yooi í je Amai Amane ku ba n dasie naane.

37 Njoi Jesu í ni, amu iyi ì waa yeu ihɛ mbɛ, amui n wq n baε ide ku fɔ.

38 Njoi í ni, n dasie naane Lafēe. Njoi í gule si wajue.

39 Njoi Jesu í ni, na irii kiitii n naa si andunya ku ba feεju ḥa a ye ilu, nō ine ḥa mə iyi à waa ye ilu a feεju.

40 Njoi Farisi gə ḥa iyi à wa beu à gbə ideu njoi à beeε à ni, awa mə feεju ḥai?

41 Njoi Jesu í sɔ ḥa í ni, bii ì je feεju ḥa, i kù ne taale ḥa. Amma si bei ì ya weε si inje ì waa ye ilu ḥa, nŋui í jò ì wa si dulum hee nseι ḥa.

10

Məndai angudā ḥa do woo degbe

1 Jesu í ni, ntə ntə n wa n sɔ ḥei, ine iyi í lə aroi angudā ḥa nō kù lə hai andee, bii í koo í gǔ idí í bei í ləð, lafēe ile bata ngbai.

² Amma inε iyi wa lɔ hai do andei aroi angudā ηau, lafεei í jε woo degbe angudā ηau.

³ Woo degbe arou í ya cīaai, nɔ angudā ηau à ya gbɔ imue. Nɔ ku kpe angudāe ηa do iri nnja akā akā ku fitaò ηa waduude.

⁴ Waati iyi í fitaò aŋja fei waduude nɔ ku cuu nnja a maa tooe domi à mà imue.

⁵ A kaa jε a too inε njoo gɔ, amma aa sa ku jī hai bi ttee domi a kù mà imue.

⁶ Jesu í kpa nnja məndau bε amma a kù gbɔ yaasee.

Jesui í jε woo degbe jiida

⁷ Nɔi Jesu í sɔ ηa má í ni, n̄ wa n sɔ ηei, amui n̄ jε andei aroi angudā ηau.

⁸ Baai amu baasi inε ηa iyi à cuam wa fei ile bata ngba ηai, amma angudā ηau a kù gbɔ ide nnja.

⁹ Amui n̄ jε ande. Inε iyi í lɔ wa do bi tom fei á ba faaba. Á lɔ, á nɔ ku fita, nɔ á ba bi ku jε.

¹⁰ Ile njε ci ya naa kaa ku ce ile nɔ ku kpa nɔ ku bεjε. Amma amu n̄ naai ku ba inε ηa a ba kuwεe nɔ a nɔɔ jiida jiida.

¹¹ Amui n̄ jε woo degbe jiida. Woo degbe jiida í ya jesi nnju ku kui na irii angudāe ηa.

¹² Amma woo ce gaanɔɔma kù jε woo degbe. Si bei angudā ηau a kù jε titee, bii i hɔnnε muusu nl̄a wa naa á jò angudā ηau ku sa, nɔ muusu nlau ku mu angudā ηau nɔ iyi à gbe ηau a fangaa.

¹³ Á sai domi na flai wa ce icε, kaa ne araarei angudā ηau.

¹⁴⁻¹⁵ Amui n̄ jε woo degbe jiida. Si bei Baam í màm nɔ amu mɔ n̄ màa, bεεbε mɔi n̄ mà angudām ηa nɔ aŋja mɔ à màm, nɔ n̄ jesi n ku na iri nnja.

16 Nō n̄ ne angudā ḡ ḥa má iyi a kù wa si arou ih̄. Kù ne bei an ce iyi n̄ kù naaò ḥa wa. Aa nō a gbɔ imum nō aŋaò ti tako ḥau fei a j̄e gaa akā, woo degbe m̄o akā.

17 Baaba í bim si na iyi í j̄ò n̄ jesi n ku. An ku nō an j̄í mā.

18 Ine kāma kaa yəkə ku nyā hundem. Amma amu takam nii an nyaa. N̄ ne yiiko iyi an na hundem, nō n̄ ne yiiko iyi an gbaaò má. Beεbeí Baam í dasim ku ce.

19 Iyi í f̄o beεbe, ḥoi Zuifu ḥau à nyi à kp̄e má na irii ideu.

20 Ine ḡ ḥa à ni, í ne inei inoakoi. Sūmui. Na mii í ce ì waa gb̄ idee ḥa m̄om.

21 Nō ine ḡ ḥa m̄ à ni, ine iyi í ne inei inoakó ci ya f̄o ide be ih̄. Ine iyi í ne inei inoakó á yəkə ku c̄i ijui feεju ḥa?

Zuifu ḥau à kɔsi Jesu

22 Waati í to iyi aa ce jingau ḡ Zeruzalemu iyi à ya ni Kpasēi Ilaaò ku teese. Waati beεbe sukui tūtūi.

23 Nō Jesu í wa bantumai kpasēu wa ne ikpa akāi ileu iyi aa ya kpe bantumai Salomoo.

24 ḥoi Zuifu ḥau à kaakoe à beeε à ni, hee waati yoomai aa j̄ò sika iyi à wεeò ku kpa iri. Bii awɔi ì je ine iyi Ilaaò í cicau nt̄o nt̄o, s̄o wa sāa sāa.

25 ḥoi Jesu í je nn̄a í ni, n̄ s̄o ḥe tā, amma i kù dasim naane ḥa. Ic̄e iyi n̄ wa n ce nn̄ui wa j̄ea ine ḥa seεdam.

N̄ wa n cooi do irii Baam.

26 Amma i ci ya dasim naane ḥa domi i kù wa si inoai angudām ḥa.

27 Angudām ḥa à ya gb̄ ide ku f̄om. N̄ mà ḥa nō à ya maa toom.

28 Nə ñ mu nŋa kuwεε hai tā, a kaa ku ajø kāma, nə inε gø mø kaa yøkø ku lakati ḥa hai si awøm pai.

29 Baam nii í muum nə í la í re inε fei. Inε gø kù wεε iyi á yøkø ku lakati ḥa hai si awøi Baam.

30 Nə amu do Baam fei akāi.

31 Iyi Zuifu ḥau à gbø bεεbe ḥøi à tasi kuta à waa bi a taa má.

32 Nøi Jesu í sõ ḥa í ni, do gbugbāi Baam ñ ce icε jiida nkøø si waju nŋe. Na icε yoomai ì waa bi i tam kuta ḥa.

33 Nøi Zuifu ḥau à jøaa à ni, a kù waa bi ka tae kuta na icε jiida ḥau, amma si na iyi í jø ì waa bu Ilaañi, domi awøu amanei nə ì waa bi i ce araæ Ilaañi.

34 Nøi Jesu í ni, à kø ide gø si tiai wooda nŋe. Ideu wa fø idei amane ḥa, í ni, inε amane ḥa, inε mø Ilaañi.

35 Nøi Jesu í sõ ḥa má í ni, à mà iyi kukøi idei Ilaañ ntøi wa fø do ajø fei. To, si ideu ihë Ilaañ takøe wa kpe inε ḥa iyi à gbø ideeu Ilaañ, ma irei.

36 Bii bεεbe, bεirei í ce ì ni ñ wa n bu Ilaañ ḥa si na iyi í jø ñ ni amuu Amai Ilaañi. Nø amu takam mø Baabai í cicaam nə í bøm wa si andunya.

37 Bii n kù wa n ce icεi Baam i maà dasim naanø ḥa.

38 Amma bii ñ wa n coo, baa bii i kù dasim naanø ḥa, i dasi icem naanø ku ba i mà sāa sāa ḥa iyi Baaba í wa sim nø amu mø ñ wa si Baaba.

39 Iyi à gbø bεεbe ḥøi à waa de kpāa má a ba a muu, amma Jesu í gbø si ḥa,

40 nə í nyi icei idoi Zuudεε má bii Zāa í tako í dasi inε ḥa inyiu. Tengi bei í koo í wa,

41 nə inε nkøø í bø bi tøø. Nøi inε ḥa à ni, Zāa kù ce maamaake kāma, amma ide iyi í fø si gāmei inεeu ihë fei ntøi.

42 Nō inε nkpo nkpo í dasie naanε tengi bε.

11

Ikui Lazaa

1 Məkə gə iyi à ya kpe Lazaa kù waa ne baani. Betanii í je ilue, nō ilui Maari do Maata məm bε.

2 Lazaaau weci nnjai. Maariui í je inaaboo iyi á na ku fāsi tulare si isei Jesu nō ku gbāa do ntoi irie.

3 Njoi weci minjii Lazaa ηau à samba si Jesu anu à ni, Lafēe, kpaasi jiidae kù waa ne baani.

4 Iyi Jesu í gbə ideu ηoi í ni, bɔ̄ou kaa kpaa, amma na irii bɔ̄eu inε ηa aa ye amboei Ilaañ do ti amu iyi ñ je Amaε.

5 Wee Jesu í bi Maata do ifəε do weci nnja Lazaa.

6 Baa do iyi í gbə baani hai nei Lazaaú, í ce ajo minji má ilu bii í wau.

7 Si anyie nō í sõ məcəe ηa í ni, ka nyi ilei Zudee má.

8 Njoi məcəe ηa à ni, Mεetu, si ajo minjiu ihē bei à bi a tae kuta, nō ì waa bi i nyi be má?

9 Njoi Jesu í bee ηa í ni, ajo akā lεeu feloi í ne. Kù je maateeji ba. Bii inε gə wa ne dasā kaa koose domi wa ye inya kumái andunya.

10 Amma inε iyi wa ne idū á koose domi inya kumá kù wεεa.

11 Beεbeí Jesu í sõ ηa. Nō í fə má í ni, kpaasi nwā Lazaa wa sī njooi mεε, amma an koo n jūu.

12 Njoi məcəe ηau à sõ à ni, Lafēe, bii í je wa sī njooi í sīa. Á ba iri.

13 Wee ikui Lazaaí Jesu í fāa, amma anja à tamaa bei idei njoo alalai í fāa.

14 Na njoi í jò Jesu í sõ ηa do yaasee í ni, Lazaa kù wεε.

15 Amma na iri nñei ñ wεεò ino didõ si na iyi í jò n kù wa bε hee n jò ku ba iri. Bebeí nñu bε á jò i dasim naané ña. I ne ka bo bi tεε.

16 Nøi Tomaa iyi à ya kpe Sìkàu í sõ mœcœ kpaasië ña í ni, to, i jò ka koo ka ku do Mεetu ajo.

Jesui í je kujii iku ña nɔ nñui í je kuwεε

17 Nøi Jesu do mœcœ ñau à bo Betani bε. Iyi à to, à koo à ba à si Lazaa tã hee í ce ajo mεε.

18 Wee kujii Betani do Zeruzalemu kù re kilo mεeta.

19 Nø hai Zeruzalemu bε Zuifu nkpo gø ña mø à naa bi Maata do Maari à naa ku ce ña føø si beí weci nñja kù wεε.

20 Iyi Maata í gbø Jesu wa naa, nøi í bo ku koε. Amma Maari wa buba kpasë.

21 Nøi Maata í sõ Jesu í ni, Lafëe, bii í je ì wa ihë wo wecim kaa ku.

22 Amma ñ mæ baa nseí mii iyi aa tøø Ilaañ fei á muue.

23 Nøi Jesu í sõ ñ ni, wecim á jí wa má.

24 Nøi Maata í ni, ntøi, ñ mæ iyi ajo ankãanyi iku ña aa jí hai si bale. Nñu mø á jí ajo nñu be.

25 Nøi Jesu í sõ ñ ni, amui ñ je kujii iku ña nɔ ñ je kuwεε. Ine iyi í dasim naané á maa wεei baa bii í ku.

26 Nø ine iyi í wεε nɔ í dasim naané kaa ku ajo kãma. I dasi ideu be naané?

27 Nø Maata í jøaa í ni, oo Lafëe, ñ dasi naané iyi awøi í je Kirisi, Amai Ilaañ, iyi à ni á na ku naa si andunya.

Jesu wa kpata

28 Iyi Maata í fø bεεbe í tã nøi í koo í kpe Maari iføε wa í sõ do gundu í ni, Mεetu í to wa, wa kpeε.

29 Iyi Maari í gbo bεεbε ηɔi í dede do saasa í bɔ bi tεε.

30 Wee Jesu kù lɔ wa inɔ ilu titā, amma í wa tengi bii Maata í kòou.

31 Zuifu ηa iyi à bɔ Maari ku ce fɔɔ kpasɛɛ, à ye í dede í fita do saasa. ηɔi à tooε. À tamaa wa bɔ ku kpata bi baleui.

32 ηɔi Maari í to bii Jesu í wau. Iyi í yɔɔ ηɔi í sεεbata si wajue í sɔɔ í ni, Lafɛɛ, bii ì wa ihɛ wo wecim kaa ku.

33 Iyi Jesu í ye wa kpata nɔ Zuifu ηa mɔ iyi à tooε wau à waa kpata, ideu í fɔ inɔe jiida jiida hee wa yaya.

34 ηɔi í bee ηa í ni, iwoi ì suu ηa. Nɔ à sɔɔ à ni, Lafɛɛ, naa cɔ.

35 ηɔi Jesu í kpata.

36 Njui í jà Zuifu ηau à ni, i cɔ zaka bεi í buu.

37 Amma gəgə ηa à ni, inεeu ihɛ í jà fεεju ηa à ye ilu. Kaa yɔkɔ ku ganji Lazaa ku maa ku wo?

Kujli Lazaa hai si bale

38 ηɔi inɔ ku fɔu í jà Jesu í yaya má, nɔ í bɔ bi baleu. Wee baleu si lɔɔmai iri kuta gɔi í wa nɔ à dɔ andee do kuta nla gɔ má.

39 ηɔi Jesu í ni, itale kutau hai bε ηa. Amma Maata wecii inε iyi í kuu í sɔɔ í ni, Lafɛɛ, bii í wa í sāmi wa nu tā domi hai waati iyi à dasie bale í to ajɔ mεε wa nnyi.

40 ηɔi Jesu í beeε í ni, i jɔ n̄ sɔε n̄ ni bii ì dasim naanε aa ye amboei Ilaaɔ mεε.

41 Si anyie ηɔi à tale kutau hai bε. Nɔ Jesu í wu iju lele í ni, Baam, n̄ wa n saabue si na iyi í jà ì gbo kutɔom.

42 Amu takam n̄ m̄ iyī waati kāma fei ī ya maa gbo idem, amma n̄ fō bēebēi na inē ḥa iyī à waa leekī ih̄e ku ba a dasi naanē iyī awɔi ī bēm wa.

43 Iyi ī fō bēebē ī tā ḥo ī la hee lele ī ni, Lazaa, fita wā hai bē.

44 ḥo ī fita wa hai inō balēu do acō iyī à woò awɔe ḥa do isee ḥa do irie. ḥo ī Jesu ī ni, i fūu i jō ku ne ḥa.

Ine ḥa à waa busi njε a ba a kpa Jesu

45 ḥo ī Zuifu ḥa iyī à naa bi Maariu, nkpo n̄jā í dasi Jesu naanē iyī à yε mii iyī ī ce.

46 Amma ḡḡo ḥa à nyi à koo à s̄ Farisi ḥau mii iyī Jesu ī ce.

47 ḥo ī inē ngboi woo wee Ilaañ ḥau do Farisi ḥau à t̄t̄o inē ngboi woo ce kiiti ḥau m̄ à bee njε à waa ni, bēirei aa ka ce. Inεeu wee ī wasi maamaake nkpo nkpo ku ce.

48 Bii à jō wa ce bēebē wa koo inε fei á na ku dasie naanē. Nō inεi Romu ḥa aa naa a legē kpasēi Ilaañ, nō a ko dimi nwa.

49 Amma Kaifu iyī ī je woo wee nla si ad̄ n̄ju bε, ī wa inō n̄jā, nō ī s̄ ḥa ī ni, i kù m̄ nkāma ḥa.

50 I kù m̄ ḥa iyī aranfāani nwai inē akā ku ku si agbeí dimi nwa ḥa? Si bēebē dimi nwau fei kaa ce nfe má.

51 Wee, ide iyī ī fōu bε, kù je hai si lasabui n̄ju takaεi wa naa. Amma si na iyī ī jō ī je woo wee nla si ad̄ n̄ju, na ḥo ī jō ī ce walii Jesu ku ku si agbeí dimii Zuifu ḥa.

52 Kù nō kù je si agbeí aŋa akāi á ku, amma á kui ku ba kú jō amai Ilaañ ḥa iyī à wa bii fei a je akā.

53 ḥo ī jō hai aŋo n̄ju à waa busi njε a ba a kpa Jesu.

54 Na ḥao í jò Jesu ci ya maa dabii si inao Zuifu ḥau má si bantuma, amma í ne hai be í bɔ ilɛ iyi í wa kɔkɔi gbabua gɔ si ilu gɔ iyi à ya kpe Efaraimu. Nju do mɔcɔe ḥa à koo à bubu ilu be.

55 Wee jingaui Zuifu ḥa iyi à ya kpe Iku ku kua í maai wa. Nɔ hai ileekɔ ḥa inɛ nkpa í bɔ kuwee ku ce Zeruzalemu ku ba a má hee jingaui ku maà to wa.

56 Nɔi à waa dede Jesu, nɔ à leekì bantumai kpasəi Ilaañ à bee njɛ à waa ni, beirei i waa lasabu ḥa. Ma kù waa naa jingaui ya.

57 Wee inɛ ngboi woo wee i Ilaañ ḥa do Farisi ḥa à na wooda à ni bii inɛ gɔ í mà bii Jesu í wa ku sɔ aŋa a koo a muu.

12

*Maari í fāsi tulare si isei Jesu
(Cə Matie 26:6-13; Maaku 14:3-9)*

1 Si ajo mεefə iyi í gbe jingaui Iku ku kuau ku bei ku to wa, ḥao Jesu í bɔ Betani. Bei Lazaa inɛ iyi Jesu í jì hai si baləeu í wa.

2 Ilu bei à cea Jesu ijɛ wa jɛ. Maata wa gbɔ nŋa nɔ Lazaa í wa si inɔ nŋa.

3 Wee Maari í ne tularei fia nkpa gɔ iyi à ce do ikpoi naadi alala, zakai bubui kilo. ḥao í koo í soo í naa í fāsi isei Jesu, nɔ í gbāa do ntoi irie. ḥao inunui tulareu í gba kpasəu fei.

4 ḥao inɛ akāi mɔcɔi Jesu ḥau iyi à ya kpe Zudasi Isikariɔti inɛ iyi á zambaeu í ni,

5 fiai tulareu ihɛ á yɔkɔ ku to fiai icei adɔ akā. Na mii í jò a kù taa ka kpɛa ilu are ḥa fiau.

6 Iyi wa fō bεεbe kù jε wa ce araarei ilu are ηau fa, amma si na iyi í jò í jε ile dei. Nηui í ya maa mu bəgəi fia nηau, nə í ya maa ce ilei fia iyi à ya dasiu.

7 Amma Jesu í ni, jò abou si laakae. Amui í jilea ku ba ku fāsim a bεi a sim.

8 Waati kāma fei aa ne ilu are ηa si inə nηε, amma amu i kaa nεm do ajə fei ηa.

À waa dε kpāa a kpa Lazaa

9 Zuifu nkpo í gbə iyi Jesu í wa Betani, nə à bə bε. Kù jε na Jesu nηu akā, amma à waa bi à ye Lazaa iyi Jesu í jī hai si baleu.

10 Amma inε ngboi woo wee i Ilaañ ηau à waa busi njε a ba a kpa Lazaa mə,

11 domi na iriei Zuifu nkpo gə ηa à fita hai bi tu ηa à dasi Jesu naaηε.

Jesu wa lə inə ilu Jeruzalemu
(Cə Matie 21:1-11; Maaku 11:1-11; Luku 19:28-40)

12 Iju kumáe ηoi zamaa iyi í naa jingauu í gbə iyi Jesu wa naa Zeruzalemu.

13 Ηoi à so wuai kpakpa à waa bə ku koε. À dɔ anu hee lele à waa ni, à waa saabue. Aɔ Lafεe ku weeε, awə iyi ì waa naa do irie. Ilaañ ku weeε, awə Ilaalui Izireli *.

14 Jesu wee í ba ama gbankεle gə wa gū. Beεbeí í ce si bεi kukɔi idei Ilaañ wa fō í ni,

15 I maà ce njo, inε inei Siñə ηa.

I cə ilalu nηε í gū ama gbankεle, wa naa.

16 Ide ηau be mɔcɔi Jesu ηau a kù gbə yaaseε waati beεbe, amma waati iyi í nyi lelei Aɔ do amboεε, à ye

* **12:13 à waa saabue** Do feei gεrεki hozanai à ya ni.

gigi iyi mii ḥau fei à kɔ̄ si kukɔ̄ idei Ilaaš na irie, à nɔ̄ à ceaa fei ndee.

¹⁷ Ine ḥa iyi à wa bε do Jesu ajo waati iyi í kpe Lazaa í jūu hai si bałeu, aŋa fei à waa sisia ine ḥa mii iyi Jesu í ce.

¹⁸ Nɔ̄i í jò zamaau fei í bɔ̄ ku koe bεebε domi à gbɔ̄ baau maamaake iyi í ceu.

¹⁹ Na nŋu, Farisi ḥau à fɔ̄ aŋa duusɔ̄ à waa ni, i kù yε à məngɔ̄ ineeu ihɛi mam mam? Wee inei andunyā ḥa fei à waa tooe.

Gereki go ḥa à waa de Jesu

²⁰ Wee Gereki go ḥa à wa si inɔ̄ ine ḥa iyi à naa Zeruzalemu Ilaaš ku gulεa waatii jingauu.

²¹ Nɔ̄i à bɔ̄ bi Filipu inei Besaida si ilei Galilee, à ni, məkɔ̄yì, à waa bi Jesu ku yε.

²² Nɔ̄i Filipu í koo í sɔ̄ Anderee, nɔ̄ Anderee do Filipu à koo à sɔ̄ Jesu.

²³ Nɔ̄i Jesu í sɔ̄ ḥa í ni, awaati í to mbε bεi bii ine ḥa aa yε amboei amu Amai Amane.

²⁴ Ntɔ̄ ntɔ̄ ñ wa n sɔ̄ ḥei, bii ijui iya kù cuku si ilε kù ku, nŋu akai á maa wεε. Amma bii í ku á bí iju nkpo nkpo.

²⁵ Ine iyi í bi kuwεε á na ku kuæ. Ine mɔ̄ iyi kù saalu kuwεε ngəgo, səəlui kuwεε hai tãi lafεε wa ce.

²⁶ Ine iyi í wεε na irim ku toom wa. Nɔ̄ bii ñ wa, bεi lafεε mə á wa. Bii ine gɔ̄ í wεε na irim, Baam á cea lafεε bεere.

Jesu wa fɔ̄ idei ikuε

²⁷ Nɔ̄i Jesu í ni, nse iñom í fɔ̄ jiida jiida. N kù mà baa bεirei an fɔ̄. Mə n tɔ̄ Baaba ku nyam si wahala iyi á bam nseiu ihɛi ya. Aawo, n kaa n ce bεebε domi na nŋui í jò ñ naa.

28 Baaba, jà irie ku ne bεεre. Iyi Jesu í fɔ bεεbe ηoi à gbɔ ide ku fɔ gɔ wa hai lele í ni, n̄ jà ì ne bεεre tā n̄o an jà ku kɔɔsi má.

29 Iyi inε ηa iyi à wa bεu à gbɔ ide ku fɔu, ηoi à ni, kulai ijii. Νoi inε gɔ ηa mɔ à ni, amaleka gɔi wa baa ide ku fɔ.

30 N̄o Jesu í sɔ ηa í ni, kù jε na irim nii à gbɔ ide ku fɔu bε, amma na iri nηei.

31 Nseι ajo í to wa mbε si bii Ilaañ á kiiti inεi andunya ηa. Bεbeii aa lele Seetam ilaalui andunyau.

32 Waati iyi aa som hai ile a kɔam lele, waati bεεbeι an fα inε fei wa bi tom.

33 Si ideu bε Jesu wa sisi yaase bεi nηu á kui.

34 Νoi zamaau í sɔ ñi, à gbɔ si tiai wooda nwɑ iyi inε iyi Ilaañ í cicau á maa wεεi hee do ajo fei. Bεirei í ce i waa ni kù ne bεi á ce iyi a kù so Amai Amanε hai ile a kɔae lele. Yooi í jε Amai Amanεu.

35 Νoi Jesu í sɔ ηa í ni, í gbe keeke iyi inya kumá kaa wa anini nηe má. Í sίa i ya maa ne si waati iyi i ne inya kumáu ηa ku ba ilu kuku ku maà na ku boe ηe, domi inε iyi wa ne si ilu kuku ci ya mà bii wa bø.

36 Na nηu, i dasi inya kumáu naanε waati iyi i nɔo ηa ku ba i jε amai inya kumá ηa.

Zuifu ηa a kù dasi Jesu naanε

Iyi Jesu í fɔ bεεbe í tā ηoi í dede hai ino nηa í ne í koo í manji.

37 Baa do iyi í ce maamaake nkɔɔ fei si waju nηa a kù dasie naanε.

38 Bεεbeι ide iyi walii Ezai í fɔu í ce. Í ni, Lafεε, yooi í dasi waazo nwɑ naanε. Må bi yooi Lafεε í nyisi gbugbāε.

39-40 Walii Ezai í fō má í ni,
Ilaaă ī fēeju ḥa,
Ku ba a maă ye ilu.
Nō ī jō idō nῆa ī le
Ku ba a maă mà do bisi nῆa.
Í ce bēebei ku ba a maă na a kpaasi idō nō nῆu ku jō
a bā iri.

Nōi ī jō a kù yōkō a kù dasi naanę.

41 Ezai ī fō bēebei si na iyi ī jō í yē amboei Jesu nō ī fō
ide na irie.

42 Do nῆu fei, baa inę ngboi Zuifu ḥau nkpo ī dasi
Jesu naanę. Amma si bei à waa ce njoi Farisi ḥau a
kù jesi si bantuma ku ba a maă na a ganji ḥa ile bii à
ya ce kutətəo ḥau ku bō má.

43 A kù waa bi a lele aŋa hai bei si na iyi ī jō saabui
amanę ḥai à bi ī re ti Ilaaă.

Idei Jesui á yē taalei inę ḥa

44 Nōi Jesu ī fō ide hee lele ī ni, inę iyi ī dasim
naanę, kù jé amu akái ī dasi naanę, ī dasi inę iyi ī bēm
wā mō naanęi.

45 Bēebe mōi inę iyi ī yem ī yē inę iyi ī bēm wai.

46 Amui n̄ jé inya kumá, nō n̄ naai si andunya ku
ba inę iyi ī dasim naanę fei ku maă wa si ilu kuku
má.

47 Inę iyi ī gba idem nō kù waa saalue, kù jé amui
an yē taalei lafēe. Amu n̄ naai n̄ na n̄ faaba inęi
andunya ḥa, n̄ kù naa ku yē taale nῆa.

48 Inę iyi ī kōsim nō kù gba idem, ī ne mii iyi á yē
taalei lafēe. Ide ḥa iyi n̄ fō, nῆui á yē taalei lafēe si
ajci ankāanyiu.

49 Ideui á yē taalee si na iyi ī jō n̄ kù wa n̄ fō ide do
yikoi aram, amma Ilaaă Baaba takaei ī sōm ide ḥa
iyi an fō. Nῆui ī nō ī bēm wa.

50 Ñ mà iyi ide ña iyi í sōm ñau kuwεε hai tāi á jε kōkōa nñja. Ñɔi í jò ide iyi ñ wa n fɔ, ñ wa n fɔɔi bεi Baaba í sōm.

13

Jesu í wiε iseī məcəe ña

1 Ajɔ iyi bii iju í má á je jingaui Iku ku kuau í to. Nɔo Jesu í mà iyi waatii nñju í to mbε nñju ku ne hai andunya nñju ku bɔ bi Baai nñju. Hai sinte hee ku baa nseí í ne kubii inee ña, nɔ kubi nñja iyi í neú í bɔði hee kɔ.

2 Ñɔi Jesu do məcəe ña à waa je ajɔ. Wee Seetam í tale si Zudasi Isikariɔti amai Siməɔu ku zambaq tā.

3 Jesu takae í mà iyi Ilaað Baaba í daa nñju mii fei si awɔ, í nɔ í mà iyi nñju í naai hai bi Ilaað nɔ nñju wa nyi bε má.

4 Ñɔi í dede hai bi ku jeu í bó kumbooε í jilɔ, nɔ í so acɔ gɔ í dì si kpakae.

5 Ñɔi í bu inyi si jee wa wiεò kutei məcəe ña nɔ wa gbaa do acɔ iyi í dì si kpakaeu.

6 Iyi í to si Siməɔ Piεε ñɔi Piεε í beeε í ni, Lafɛɛ, awɔi aa wiε kuteem?

7 Nɔo Jesu í jeaα í ni, i kù mà mii iyi ñ wa n ce nseí, amma bii í kɔɔsi aa na i mà.

8 Ñɔi Piεε í ni, awɔo, awɔ si aa wiεm kuteem pai. Ñɔi Jesu í sɔɔ í ni, bii n kù wiε kutee i kaa je inem má.

9 Ñɔi Siməɔ Piεε í ni, debei Lafɛɛ, kù je kuteem nñju akaii aa wiε mεε, wiε awɔm do irim fei.

10 Ñɔi Jesu í sɔɔ í ni, inε iyi í we tā kù ne bukaatai ku we má í gbe isee ña ku ba ku má mam mam. Inε í má, amma kù je inε fei.

11 Wee Jesu í mà inε iyi á zamba nñju tā, ñɔi í jò í ni kù je aŋa feii à má.

12 Iyi í wiε kute nŋa ηa í tā, ηoí í so kumbooe í dasi, nɔ í nyi agbeε má í bεi í bee ηa í ni, i mā yaasei icε iyi n̄ ce nŋeū be ηa?

13 Ì ya maa kpem Mεεtu do Lafεε ηa. Ntɔi ì waa fɔ ηa, domi bεεbeí n̄ je.

14 To, bii amu iyi n̄ je Lafεε do Mεεtu nŋe n̄ wiε kute nŋe ηa, i sίa iŋe mɔ i ya wiε kutei nŋe ηa.

15 Yaase jiidai n̄ nyisi ηe be ku ba iŋe mɔ i ya cea nŋe beí n̄ ce nŋe.

16 Ntɔ ntɔ n̄ wa n sɔ ηei, woo ce icε ci ya la ku re inε ngboε. Bεεbe mɔi inε iyi à bε ci ya la ku re inε iyi i bɔɔ.

17 Nseí wee ì mā yaasei iyi ihε ηa. Bii ì waa coo ηa, aa ne inɔ didɔ ηa.

18 Kù je iŋe feii n̄ wa n fāa. N̄ mā inε ηa iyi n̄ cicai. Amma kù ne bεi á ce iyi kukɔi idei Ilaað kù kɔ. Kukɔu í ni, inε iyi wa bam ku je ajɔ, nŋui í sinda í je mbεεm.

19 Hai nseí n̄ wa n sɔ ηei hee ide ηau ku maa ce ku ba bii í na í ce i dasi naane ηa iyi amui n̄ je inε iyi n̄ ni n̄ jeu.

20 Ntɔ ntɔ n̄ wa n sɔ ηei, inε iyi í gba inε iyi n̄ bε, amui í gba. Nɔ inε iyi í gbam, inε iyi í bεm wai í gba.

*Jesu wa fɔ iyi Zudasi á zamba nŋu
(Cə Matie 26:20-25; Maaku 14:17-21; Luku 22:21-23)*

21 Iyi Jesu í fɔ bεεbe í tā, ηoí inɔe í fɔ kaa kaa. Nɔi í sɔ ηa sāa sāa í ni, ntɔ ntɔ an sɔ ηe, inε akā nŋei á zambam.

22 Nɔi mɔcɔ ηau à waa cə nŋe domi a kù mā inε iyi wa fāa.

23 Wee inε akā nn̄a, inε iyi Jesu í bi jiidā jiidāu, wa gbesi gendei Jesu.

24 N̄oi Simoɔ Piesé í ceaa nyindā do awə ku bee Jesu yooi wa fāa.

25 N̄oi məcə iyi wa gbesi gendei Jesuu í beeε í ni, Lafɛɛ, yooi ì waa fāa.

26 N̄oi Jesu í jεaa í ni, an bu kili nə n gusi aye, inε iyi ñ na, lafɛɛi. N̄oi í bu kiliu í na Zudasi amai Simoɔ Isikarijti.

27 Hai waati iyi Zudasi í gba kiliu gbakā Seetam í lə siei. N̄oi Jesu í sɔɔ í ni, mii iyi aa ce, coo do njuma.

28 Amma si ino nn̄a inε go kù mà mii iyi í jò í sɔɔ bεεbe.

29 Si bei Zudasii wa mu bəgəi fia nn̄au, n̄oi í jò inε go ηa à tamaa Jesu í ni koo ra ngəgo wa iyi aŋa aa jɛò jingaui walakə wa sɔɔ ku muu ilu are ηa fia.

30 Iyi Zudasi í gba ciliu í mi gbakā n̄oi í fita. Wee í ko idū í dū.

Wooda titɔ

31 Iyi Zudasi í fita n̄oi Jesu í ni, bεεbeii inε ηa aa ye amboei amu Amai Amane, nə aa ye ti Ilaaɔ mə na irim.

32 Si bei inε ηa aa ye amboei Ilaaɔ na irim, nn̄u takəs á jò a ye ti amu mə. Á coo məi kaa kpε.

33 Inε baakɔɔm ηa, waati keekei í gbe iyi an weε do inε, nə si anyie aa na i maa dədεem ηa. Amma ide iyi ñ sɔ Zuifu ηau nn̄ui ñ wa n sɔ inε mə be nseι. I kaa yəkə i bɔ bii ñ wa n bɔ ηa.

34 Wooda titɔ iyi ñ wa n jile nn̄e wee, i ya bi njε ηa. Si bei ñ bi ηe, inε mə i ya bi njε ηa.

35 Bii ì bi njε ηa, inε fei á mà iyi ì je məcəm ηa.

Jesu wa fɔ iyi Pieɛ á jã ku ni nn̄u kù màa

36 Njoi Simoɔ Piesee bee Jesu í ni, iwoi ì waa bɔ Lafɛe. Njoi Jesu í jεaa í ni, bii n̄ wa n bɔ i kaa yɔkɔ i toom nseι, amma bii í kɔɔsi aa toom wa bε.

37 Njoi Piesee í beeε í ni, Lafɛe, beirei í ce n kaa n yɔkɔ n tooε nseι. N̄ tā sɔɔlu n na kuwεem na irie.

38 Njoi Jesu í jεaa í ni, ì tā sɔɔlu i na kuwεee na irim do ntɔ? Ntɔ ntɔ n̄ wa n sɔεi, hee ajee ku maa kɔ aa jā isε gbεeta i ni i kù màm.

14

Jesui í je kpāa iyi wa bɔ bi Baaba

1 Njoi Jesu í sɔ məcəe ηa í ni, i maa ya wεe do inɔ ku fɔ ηa. I dasi Ilaaɔ naane nɔ i dasim naane ηa.

2 Bi ku wa í kpɔ kpasɛi Baam. Nɔ wee n̄ wa n koo be n koo n ce nηe sɔɔlui bi ku wa. Bii kù je ntɔ, n kaa n sɔ ηe.

3 Bii n̄ koo n̄ ce nηe bi ku wa n̄ tā an nyi wa má, n naa n gbā ηe n bɔò ηe bi tom ku ba iηe mɔ i wa bii n̄ wa.

4 Bii n̄ wa n bɔ i maa kpāau ηa.

5 Njoi Tomaa í ni, Lafɛe, a kù maa baa bii ì waa bɔ məm. Beirei aa ka ce ka maa kpāau.

6 Njoi Jesu í jεaa í ni, amui n̄ je kpāa, do ntɔ, do kuwεee. Ine kāma kaa bɔ bi Ilaaɔ Baaba bii kù je hai do bi tom.

7 Bii i maa kpāau ηa, aa maa Baam ηa. Nɔ hai nseι ì maa ηa i nɔ ì yɔɔ ηa.

8 Njoi Filipu í ni, Lafɛe, nyisi wa Baaba, nηu be á to wa.

9 Njoi Jesu í jεaa í ni, Filipu, hai kukpeí n̄ wa inɔ nηe ihɛ nɔ i kù màm? Ine iyi í yεm í ye Ilaaɔ Baabai. To, na mii í ce ì waa ni, nyisi wa Ilaaɔ Baaba má.

10 I kù dasi naanε iyi ñ wa si Ilaañ Baaba, nō Ilaañ Baaba mō í wa sim ni? Ide iyi ñ wa n sõ ηε, n kù wa n fœ̄ do yiikoi amu takam. Amma Baaba í wa sim nō nñui wa ce icε̄e.

11 I dasim naanε ηα iyi ñ wa si Baaba nō Baaba mō í wa sim. Walakɔ i dasi naanε ηα baa na iceu takae iyi ì waa ye ηα.

12 Ntɔ ntɔ ñ wa n sõ ηei, inε iyi í dasim naanε, lafẽ̄e mō á ce ice iyi ñ wa n ce, nō á ce ku la ku re bε̄ebε mōm, domi wee ñ wa n bø bi Baaba.

13 Nō mii iyi aa tœ̄e do irim ηα fei an coo ku ba amu Amau n nyisiò amboei Baaba.

14 Bii ì tœ̄e ngøgø do irim aa ba ηα.

Jesu í ce kuwā nju ku be Hundei Ilaañ wa

15 Nō Jesu í ni má, bii ì bim ηα aa jirimá mii iyi ñ ni i ce ηα.

16 Nō an tœ̄ Ilaañ Baaba ku mu nñε Woo mua gbugbā mmue wa, iyi á maa wε̄e do iñε hee do ajo fei.

17 Woo mua gbugbāñ Hundei Ilaañi, nñui á jò inε ηα a mà ntɔu. Inei andunya ηα a kaa yøkø a gbaa si na iyi í jò a kù waa yøø, bε̄ebε mōi a kù màa. Amma iñε ì màa ηα, domi í wε̄e do iñε, á nɔ ku wa si idø nñε.

18 N kaa n jò ηε køyø. An na n nyi wa bi tu ηε má.

19 Í gbe keeke nsei iyi inei andunya ηα a kaa yε̄m má, amma iñε aa yε̄m ηα si na iyi í jò ñ wε̄e, nō iñε mō aa wε̄e ηα.

20 Waati iyi ajoú í to wa aa mà ηα iyi ñ wa si Baam nō iñε mō ì wa sim ηα nō amu mō ñ wa si ηε.

21 Inε iyi í mà woodam nō wa jirimǣ, lafẽ̄ei í bim. Inε iyi í bim, Baam á bi nñu mō, nō amu takam an bi lafẽ̄e, nō an nyisiε aram.

22 Zudasi go í wa bε, amma kù jε Zudasi Isikarioti. Njui í beeε í ni, Lafεε, beirei aa ce i nyisi wa arae nō i kaa nyisi inei andunya η.

23 Njoi Jesu í jεaa í ni, inε iyi í bim fei á gbo idem, nō Baam á bi lafεε nō amu do Baam nōu fei aa ka na ka ce bi ku wa si idɔi lafεε.

24 Inε iyi kù bim, lafεε kaa jirimia idem pai. Nō ide iyi í waa gbo ηau ihε ηa, kù jε idei amu takam, amma idei Baabai. Njui í bεm wa.

25 Ide ηau ihε fei ñ wa n sõ ηei hai waati iyi ñ wa ino nηε ihε.

26 Amma Hundei Ilaañ, Woo mua gbugbāu, á maa kɔ ηe si mii fei, nō ku maa ye ηe gigii ide ηa iyi ñ tako ñ sõ ηe fei. Njui Baaba á bε nηε wa do irim nōu.

27 Laakai ku sūi ñ wa n jò nηε. Bei amu takam ñ wεeò laakai ku sū, bεebe mɔi an jò iŋe mɔ í wεeò laakai ku sū. Nō laakai ku sū iyi an mu nηeu kaa jε bei ti andunya. Na nηu, i maà wεeò ino ku fɔ ηa, nō i maà jò zigj nηε ku da.

28 I gbo ηa iyi ñ sõ ηe ñ ni ñ wa n koo amma an nyi wa bi tu ηe má. Bii í bim ηa aa wεe do ino didɔ ηa do iyi ñ wa n bɔ bi Baaba, domi njui í rem.

29 Na ηoi í ce ñ wa n sõ ηe hai nseí hee ide ηau ku maa ce, ku ba bii ideu í na í ce i dasim naane ηa.

30 N kaa n ba n sõ ηe ide nkpo má si na iyi í jò Seetam ilaalui andunyau wa naa, amma kù nε gbugbā kāma sim.

31 To, i dede ka nε ku ba inei andunya ηa a mà iyi ñ bi Baaba nō ñ wa n ce fei ndee si bei Baaba í nam woodae.

15

Jesui í je icui jli ndii rezεε

1 Si anyii n̄ju n̄o Jesu í s̄s̄ ña má í ni, amui n̄ je icui j̄ii ndii rez̄e n̄o Baam m̄oi í je woo logooe.

2 Amaawəm ña iyi a ci ya so fei, n̄n̄ui í ya da ña ku nȳo ña. Amaawə ña iyi à waa so m̄o í ya k̄ata ñai ku ba kuso n̄ja ku k̄ōosi.

3 In̄e í má t̄ do saabui ide iyi n̄ s̄s̄ ñε.

4 I j̄ò i má sim ña, n̄o amu m̄o an má si ñε. Si b̄ei amaawə kaa ȳek̄o ku so iso do arae bii kù je wa má si icui j̄ii, b̄eebe m̄oi in̄e taká n̄n̄e i kaa ȳek̄o i so bii i kù waa má sim ña.

5 Amui n̄ je icui j̄ii ndii rez̄e, in̄e m̄oi i je amaawəe ña. In̄e iyi wa má sim n̄o amu m̄o n̄ wa n̄ má si laf̄e, á so iso nk̄p̄o. Amma bii kù je do amu i kaa ȳek̄o i ce nḡoḡo ña.

6 In̄e iyi kù waa má sim aa nyaaí a nȳo b̄ei à ya nȳo amaawəi j̄ii ña. Si anyie, bii à ḡb̄e n̄o a t̄t̄oø ña a dasi ña ina a jo.

7 Bii i waa má sim ña n̄o idem í wa si ñε i t̄oø mii iyi i bi fei ña aa ba ña.

8 Iso nk̄p̄o ku so n̄n̄ei á j̄ò irii Baam ku ne amboe. B̄eebe m̄oi aa nyisiò in̄e ña iyi in̄e m̄oc̄om ñai.

9 N̄ bi ñei b̄ei Baam m̄o í bim. I j̄ò i wa si kubim ña.

10 Bii i waa jirima woodam ña, b̄eebe m̄oi aa wa si kubim ña, b̄ei amu m̄o n̄ jirima woodai Baam n̄o n̄ wa si kubie.

11 N̄ s̄s̄ ñε in̄e n̄ju b̄ei ku ba in̄o did̄m ku wa si ñε n̄o in̄o did̄m n̄n̄e ku k̄ō.

12 Wooda iyi n̄ na ñε wee, i ya bi nj̄e ña b̄ei n̄ bi ñε.

13 Kubi nla ḡo kù w̄ee iyi í re in̄e ku ku si aḡbeí kpaasie ña.

14 Bii i waa ce iyi n̄ dasi ñε i je kpaasim ñai.

15 N kaa n kpe ηε aru má, domi aru ci ya mà mii iyi lafēeε wa ce. Amma n̄ wa n kpe ηε kpaasi ηa si na iyi í j̄ò mii iyi n̄ gbo hai bi Baam fei, n̄jui n̄ s̄ ηε b̄ε.

16 Kù je inεi í cicaam, amma amui n̄ cica ηε. N̄ n̄ nyā ηε ikā ku ba i ya so iso iyi á kpe ηa. Si bεεbe mii iyi aa t̄o Baaba do irim ηa fei á mu n̄jε.

17 Iyi n̄ wa n dasi ηε n̄jui í je i ya bi n̄je ηa.

Inεi andunya ηa à cé Jesu do inεe ηa

18 Bii inεi andunya ηa à cé ηε, i mà ηa iyi amui à tako à cé.

19 Bii ī je ti andunya ηa, tilasi inεi andunya ηa aa bi ηεi, domi tu ηai ī je ηa. Amma amu n̄ cica ηεi n̄ nyā ηε hai si andunya, n̄ i kù je ti andunya má ηa. N̄jui í j̄ò inεi andunya ηa à cé ηε.

20 N̄ i ye gigii ide iyi n̄ s̄ ηε n̄ ni woo ce icε ci ya la ku re lafēeε. Bεεbe i si be i à wahalam aa wahala inε mo. Bii í je à jirimá idem, bεεbe mo i aa jirimá ide n̄jε.

21 Amma mii ηau be fei aa ce n̄jei na irim si na iyi í j̄ò a kù mà inε iyi í b̄em wa.

22 Bii n kù n̄aa n kù s̄ ηa ide wo, dulum kaa wa si iri n̄ja. Amma n̄se i a kù n̄ be i aa ce a ni aŋja a kù mà mà dulum nii.

23 Inε iyi í cém í cé Baam mo i.

24 Inε kāma kù ce mii iyi n̄ ce si aŋini n̄ja. Bii n kù ce mii ηau be wo, dulum du ηa kaa wa si iri n̄ja. Amma wee n̄se i à yε fei ndεe n̄ do n̄ju fei à cé amu do Baam.

25 Iyi be í cei ku ba ide iyi à k̄o si t̄iai wooda n̄ja ku k̄o iyi í ni, à cém n̄ a kù mà iriò isεe.

26 Amma an be nŋe Hundei Ilaaš wa, nŋui á jò inε ḥa a mà ntou. Nŋui í je Woo mua gbugbāu, nō hai bi Ilaaš Baabai á naa. Bii í to wa nŋui á je nŋe seεdam.

27 Nō inε mo aa jea inε ḥa seεdam ḥa, si na iyi í jò awaðe ḥai à wεe hai waati iyi n̄ sinti icεm.

16

1 Ide ḥau ihε fei n̄ sõ ḥei ku ba i maà koose ḥa si naanε ku dasi nŋe.

2 Aa na a ganji ḥe ile bii à ya ce kutatoo ḥa ku bo. Nō awaati wa naa iyi inε ḥa aa kpa inε go nŋe ḥa, nō aa maa tamaa bei Ilaaši aŋa à waa cea icε.

3 Aa ya maa ce bεεbeí si na iyi í jò a kù màm hee má je Baaba.

4 N̄ wa n̄ sõ ḥe ide ḥau ihεi ku ba bii awaatiu í to wa i ye gigi ḥa iyi n̄ tako n̄ sõ ḥe tā.

Icεi Hundei Ilaaš

N̄oi Jesu í sõ ḥa má í ni, n̄ kù sõ ḥe ide ḥau ihε hai sinte domi awaæ ḥai à wεe.

5 Wee nseí n̄ wa n̄ bo bi inε iyi í bεm wa, nō baa inε dkā nŋe kù beem iwoi n̄ wa n̄ bo.

6 Amma ideu ihε iyi n̄ sõ ḥe nŋui í fō ino nŋe kaa kaa, ma irei.

7 Do nŋu fei, ntɔi n̄ wa n̄ sõ ḥe, bii n̄ koo aranfāani nŋei. Aranfāani nŋei, domi bii n̄ koo an be nŋe Woo mua gbugbāu wa, amma bii n̄ kù koo kaa naa bi tu ḥe.

8 Waati iyi á to wa nŋui á nyisi inεi andunyá ḥa iyi à je ilu dulum ḥa, nō ku jò inε ḥa a mà mii iyi í je dee dee, nō ku jò a mà iyi Ilaaš á kiiti inε ḥa.

9 Á nyisi ḥa iyi à je ilu dulum ḥa si na iyi í jò a kù dasim naanε.

10 Á jò á mà mii iyi í jé dee dee si na iyi í jò n̄ wa n̄ bɔ bi Baaba n̄o i kaa yem má ḥa.

11 N̄o á jò a mà iyi Ilaaš á kiiti inε ḥa domi í kiiti Seetam ilaałui andunya tā məm.

12 N̄ ne mii nkpo iyi an s̄s̄ ḥe má amma ideu í re ḥe titā.

13 Waati iyi Hundei nt̄o á to wa, n̄jui á jò i mà nt̄ou fei ḥa. Kaa f̄o ide do yiikoi n̄ju takae, ide ḥa iyi í gb̄o do iyi à na ku cei á s̄s̄ ḥe.

14 N̄jui á jò irim ku ne amboe, domi idem nii á gb̄o ku sisi n̄jε.

15 Mii iyi Baaba í ne fei, tom nii. ḅoi í ce n̄ ni Hundei Ilaašu á gb̄o idem ku sisi n̄jε.

Inə kufɔ́ á na ku jé inə didɔ́

16 Jesu í s̄s̄ ḥa í ni, bii í kɔ̄osi keeke i kaa yem má ḥa, n̄o bii í ce s̄s̄a má aa yem ḥa.

17 ḅoi məcɔe ḡo ḥa à bee n̄jε à waa ni, yoomai í jé yaasei ideu b̄e. Í ni bii í kɔ̄osi keeke a kaa ka ye n̄ju n̄o bii í ce s̄s̄a má aa ka ye n̄ju. Yoomai í jé yaasee. Í ni n̄ju wa b̄o bi Baai n̄ju. Yoomai í jé yaasei iyi b̄e m̄o m̄á.

18 To, yoomai í jé yaasei bii í kɔ̄osi keeke. A kù mà ide mii wa f̄o.

19 Wee Jesu í mà iyi à waa bi a bee n̄ju ideu. ḅoi í ni, to, n̄ s̄s̄ ḥe n̄ ni bii í kɔ̄osi keeke i kaa yem má ḥa, n̄o bii í ce s̄s̄a má aa yem ḥa, mà irei. Ideu b̄ei i waa bee ḥa?

20 Nt̄o nt̄o n̄ wa n̄ s̄s̄ ḥe, aa kpata i weewea ḥa, amma á d̄a inεi andunya ḥa si. Aa wεe do inə kufɔ́ ḥa, amma inə kufɔ́ n̄jε á na ku kpaasi inə didɔ́.

21 Bii inaaboo í gule wa bi ku bí, í ya ne inə ku f̄o si na iyi í jò waatii ara kuroei í to wa. Amma bii í bí

amaau í ya gbeje ara kuroui domi ino didõe í ya la do iyí í bí ama si andunya.

²² Beεbeí iŋe mō ì wεeò ino kufó si nseí ña. Amma an na n ye ñe má, aa wεeò ino didõ ña, nō ine go kaa yøkø ku nya ino didõ nñeū.

²³ Bii awaatiu í to wa, i kaa beem nkáma ña. Ntɔ ntɔ n̄ wa n sõ ñe, mii iyí aa tɔø Ilaañ Baaba do irim ña fei á mu nñe.

²⁴ Hee nseí i kù tɔø ngøgø do irim ña. I tɔø, aa ba ña ku ba ino didõ nñe ku kõ.

Jesu í kámia andunya

²⁵ Nøi Jesu í sõ ña má í ni, ide ñau ihë fei nseí do məndai n̄ sõ ñe. Amma awaati wa naa, iyí n kaa n sõ ñe ide do mənda má. Ide iyí í jé idei Baaba an sõ ñeí sãa sãa do yaasee.

²⁶ Bii waatiu í to wa, aa tɔø Baaba do irim ña. N kaa n sõ ñe n ni an tɔøe na iri nñe má,

²⁷ domi Baaba takæ í bi ñe. Í bi ñe si na iyí í jò iŋe mō ì bim, nō ì dasi naanø ña iyí hai bi teei n̄ naa.

²⁸ Ntɔi, hai bi Baabai n̄ fita wa n̄ naa andunya. Nseí n̄ wa n jò andunya n̄ wa n bø bi Baam.

²⁹ Nøi məcøe ña à sõ à ni, to, bεbεiì waa fø ide do yaase si na iyí í jò mənda kù wa si.

³⁰ Nseí à mà iyí ì mà fei ndεe, nō ì mà lasabui idø nwa baa bii a kù beeε ide go. Nøi í jò à dasi naanø iyí hai bi Ilaañi ì naa.

³¹ Nøi Jesu í jé nnøa í ni, debεiì dasi naanø bεbεi ña?

³² I ce laakai ña. Awaati wa naa nō í to wa tã mom de, iyí ine ña aa jò iŋe fei i fangaa i jò amu akã i bø kpasë ña. Do nñu fei n kù jé amu akã, domi Baaba í wεe do amu.

33 Ide ηau ihē n̄ wa n̄ sō ηei ku ba i ne laakai ku sū na anu akā iyi awaes ηa à ne. Si andunyau ihē aa yε ijuukpā ηa, amma i maà məngə temua ηa, domi n̄ kāmia andunya tā.

17

Jesu í ce kutəo na irii məcəe ηa

1 Iyi Jesu í fō bəebəe í tā, ηji í wu iju lele í ni, Baabaa, awaati í to. Jò irii amu Amae ku ne amboe ku ba amu mə n̄ jò titee ku ne amboe,

2 n̄ ine ηa iyi ì nam fei n̄ mu n̄ηa kuwee hai tā si bəi ì muum yiiko si ine fei.

3 Kuwee hai tāui í je ine ηa a māe, awə Illaañ akā ilu ntəu, nə a mām, amu Jesu Kirisi iyi ì bə wau.

4 N̄ jò irie í ne amboe si ileu ihē, n̄ icə ηa iyi í dasim ku ceu fei n̄ coo.

5 Baabaa, nseι n̄ wa n̄ təoei, jò n̄ ne amboe bi təe bəi n̄ tako n̄ ne wo hee a maa taka andunya.

6 Ine ηa iyi ì cica hai si andunya ì nam, n̄ jò à māe. Təei à je wo, nə ì so ηa ì nam. À nə à waa jirima idee.

7 Nseι à mā mii iyi ì nam fei, hai bi təei í naa,

8 domi ide ηa iyi ì sōm nnui amu mə n̄ sō ηa, nə à gba ideu. À mā iyi ntə ntə hai bi təei n̄ naa nə à dasi naane iyi awəi ì bəem wa.

9 N̄ wa n̄ təoe na iri nnja. Kù je na irii inei andunya ηai n̄ wa n̄ təoe, amma na ine ηa iyi ì nam ηai, domi aŋai à je təe.

10 Mii iyi n̄ ne fei təei, nə mii iyi awə mə ì ne fei tom nii, nə irim í ne amboe na iri nnja.

11 Nseι n̄ wa n̄ nyi wa bi təe. Bii í kəəsi keeke n̄ kaa n̄ maa n̄ wa si andunya mā, aŋai aa maa wa si

andunyau. Baaba kumá, degbe ḥa do gbugbāi irie iyí ì nam, ku ba a je akā si bei awae à je akā.

12 Waati iyi n wée do aŋa n degbe ḥa do gbugbāi irie, iri iyi ì nam nōu. N̄ degbe ḥa nō si ino nŋa baan ine akā kù ce nfe, bii kù je amai nfeu baasi. Beεbeí kukɔi idee í kɔ.

13 Nsei n wa n nyi wa bi tεε. Ide ḥau ihε si andunyau ihεi n wa n fɔo, ku ba aŋa mɔ a kɔò ino didɔ na irim.

14 N̄ na ḥa idee, nō inei andunya ḥa à cé ḥa si na iyí ì jɔ a kù je ti andunya, si bei amu mɔ n kù je ti andunya.

15 N kù wa n tɔœ i nyi ḥa hai si andunya, amma n̄ wa n tɔœi i degbe ḥa ku ba Seetam ine laalou ku maà nō ḥa.

16 A kù je ti andunya si bei amu mɔ n kù je ti andunya.

17 Idee i je ntɔ. Jɔ ideeu ku nyi ḥa ikā a je titεε.

18 N̄ be ḥai si andunya si bei awɔ mɔ ì bεm si andunyau.

19 Na iri nŋai n̄ so aram n̄ nae ku ba aŋa mɔ a je titεε mam mam.

20 Kù je aŋa akāi n̄ wa n cea kutɔo, amma do ine ḥa mɔ iyí aa na a dasim naane na saabui ide nŋa.

21 N̄ wa n tɔœi aŋa fei a je akā. Si bei awɔ Baaba ì wa sim, nō amu mɔ n̄ wa siε, jɔ a je akā si wa ku ba inei andunya ḥa a dasi naane iyí awɔi ì bεm wa.

22 Amboee iyí ì jɔ ine ḥa à yε sim, nŋui n̄ jɔ à waa yε si aŋa mɔ ku ba aŋa mɔ a je akā bei awae à je akā.

23 Jɔ n wa si ḥa nō awɔ mɔ i wa sim ku ba a je akā mam mam, nō inei andunya ḥa a mà iyí awɔi ì bεm wa nō ì bi ḥai bei ì bim.

24 Baaba, n̄ bi inε ηa iyi ì nam a maa wa bi tom bii an wa, ku ba a yε amboem, amboe iyi ì muum. Ì muum amboeui si na iyi í jò ì bim hai waati iyi a kù taka andunya.

25 Baaba awə iyi ì jε dee dee, baa do iyi inεi andunya ηa a kù màe, amu n̄ màe, n̄o inε ih̄ ηa mə à mà iyi awəi ì bem wa.

26 N̄ jò à màe, n̄o an kðø nηa si kumàe má ku ba kubi iyi ì bim ku wa si ηa, n̄o amu mə n wa si ηa.

18

À mu Jesu

(Cø Matie 26:47-56; Maaku 14:43-50; Luku 22:47-53)

1 Iyi Jesu í ce kutøøe í tā, ηɔi í fita, nηu do mœcœ ηa à bø lambo gø iyi í wa icei ido iyi à ya kpe Sedorø. Νɔi í lø be, nηu do mœcœ ηa.

2 Wee Zudasi inε iyi á zambæeu mə í mà inyau, domi aŋaò ηa à ya koo be isε feefelo.

3 Νɔi í jò Zudasi í bø be do sooge ηa do woo degbe kpasëi Ilaañ ηa iyi inε ngboi woo weeii Ilaañ ηa do Farisi ηau à be wau. À waa mu j̄nei igū nηa do fitila ηa do ina jugula ηa.

4 Jesu í bøi wa mà mii ηa iyi á ba nηu fei. Iyi à to wa ηɔi í sékëe si ηa í bee ηa í ni, yooi ì waa dë ηa.

5 Νɔi à jøaa à ni, Jesu inε Nazaretiui à waa dëdë. Νɔi Jesu í ni, amui ih̄ mëe.

Wee Zudasi inε iyi á zambæeu, wa leekí be aŋaò ηa ajo.

6 Iyi Jesu í jε nηa í ni, amui ih̄, ηɔi aŋa fei à sékëe do anyi à koo à cuku ilε.

7 Njoi Jesu í bee ña má í ni, yooi í waa dε ña. Njoi à ni, Jesu inei Nazaretiui à waa dεdε.

8 Nō Jesu í ni, n̄ sō ñε tā n̄ ni amui ihē. To, bii amui í waa dεdε ña i jò iné ña iyi à gbeu a nε.

9 Beεbeι ide iyi í tako í fəu í kō iyi í ni, Baaba, iné ña iyi í nam fei baə iné akā nnja kù ce nfe.

10 Wee Simoo Piεε í ne taakuba. Njoi í yoo í cafeò iti njei woo ce icei woo wee nlai Ilaañu. Irii woo ce iceui Malikusu.

11 Amma Jesu í sō Piεε í ni, sindo taakubae si ankōe. Í waa tamaa n kaa n temuaò ijuukpā iyi Baaba í jileem nii?

À bəò Jesu si wajui Ani

12 Njoi sooge ña do iné ngbo nnja do Zuifu woo degbe kpasēi Ilaañ ñau à mu Jesu à dūu.

13 Nō à tako à bəòe bi Ani titā. Wee Aniu wa jε baai aboi Kaifu, iyi í jε woo wee nlai Ilaañ si adō nnju.

14 Nō Kaifu í sō Zuifu kpaa sie ñau ideu ihē wo í ni, aranfāani nwai iné akā ku ku si agbei dimi nwā.

Piεε í jā í ni nju kù jε məcəi Jesu

(Cə Matie 26:69-70; Maaku 14:66-68; Luku 22:55-57)

15 Waati iyi à mu Jesu à waa nee njoi Simoo Piεε do məcə mmu go à waa tooε. Wee woo wee nlai Ilaañu í mà məcə iné nju, njoi í jò məcəu í ba í too Jesu í ləò bantumai kpasēi woo wee nlau.

16 Amma Piεε í gbe waduude ande koofa bε. Nō məcə iyi woo wee nlau í màu, í fita wa í naa í ba mudēe iyi wa degbe koofau ide ku fo, nō í jò Piεε í lə.

17 Nō mudēeu í bee Piεε í ni, kù jε awə mə iné akāi məcəi məkəui ya. Njoi Piεε í ni, aawo, kù jε amu.

18 Si bεi tūtū wa ceu, ηοi woo ce icε ηα do woo degbe kpasεi Ilaañ ηau à leekí kεkεi ina nyenyε à waa nyia. Nō Piee mō í koo wa nyia bi tu ηα bε ajø.

Woo wee nlau í bee Jesu ide

(Cø Matie 26:59-66; Maaku 14:55-64; Luku 22:66-71)

19 Νοi woo wee nlai Ilaañu í bee Jesu idei mɔcɔε ηα do yaasei cio iyi wa kɔ si.

20 Νοi Jesu í jεaa í ni, ideu si bantumai n sɔ inε fei. N ya n kɔ inε ηα si ciom nii ile bii à ya ce kutatɔa ηα do si kpasεi Ilaañ, bii Zuifu ηα fei à ya tɔtɔa. N kù fɔ ide kāma si asii.

21 Na mii í ce i waa beem ide. Inε ηα iyi à gbɔ idem, bee aŋa taká nŋa iyi n sɔ ηα, aŋai aa mà mii iyi n fɔ.

22 Iyi Jesu í fɔ bεεbε, ηοi inε akai woo degbe kpasεi Ilaañ ηau í sambalæs í ni, woo wee nlau i waa jεaa ide nfe nfe bεεbε?

23 Νοi Jesu í jεaa í ni, bii ide laalɔi n fɔ, fɔɔ inε fei ku gbɔ. Amma bii í jε ide jiida mɔi n fɔ, na mii í ce i waa sambalam.

24 Nō Ani í jà à dūu à bεðε bi Kaifu, woo wee nlau.

Piee í jā má í ni nŋu ku mà Jesu

(Cø Matie 26:71-75; Maaku 14:69-71; Luku 22:58-62)

25 Waati iyi Simɔɔ Piee í wa bε wa nyia inau ηοi à beeε à ni, kù jε aawo mɔ inε akai mɔcɔi mɔkɔui ya. Νοi Piee í jā í ni, aawo, kù jε amu.

26 Wee woo ce icε akai woo wee nlai Ilaañu í wa bε. Wa jε nyaanzei inε iyi Piee í bu itʃεu. Iyi í yε Piee ηοi í beeε í ni, n kù yεε iŋεò lambo bεi?

27 Amma Piee í jā má í ni, aawo. Gbakā ηοi ajee wa kɔ.

*À bəò Jesu si wajui Pilati
(Cə Matie 17:1-2, 11-14; Maaku 15:1-5; Luku 23:1-5)*

28 Hai bi Kaifu bε, inε ngboi Zuifu ηau à bəò Jesu bi ku kiitii ilu ilεu bii Pilati í wa. Wee daadaakɔi. Anja taka nηa a kù lɔ ile bi ku ce kiitiu ku ba anja a maà na a je ilu riisi ηa. A kù bi a je ilu riisi domi à waa bi a ba a je ijei jingaui Iku ku kuau.

29 Nηui í jɔ Pilati í fita wa í naa í ba ηa í bee ηa í ni, taale yoombai ì ye si məkəu ηa.

30 Nɔi à ni, bii kù ce laalɔ, a kaa ka dæs si awɔ.

31 Nɔi Pilati í sɔ ηa í ni, inε taka nηe i kooe i koo i kiiti do wooda nηe. Amma à ni, inε inei Romu ηa i kù na wa kpaa iyi aa ka kpaò amanε ηa.

32 Beεbεi idei Jesu í ce ku nyisiò dimii iku iyí á ku.

33 Nɔi Pilati í lɔ ile bi ku ce kiitiu má í kpe Jesu í beeε í ni, awɔi ì je ilaalui Zuifu ηa?

34 Nɔi Jesu í ni, inε gɔi í sɔε beεbε de, mà ì nɔ ì waa bee.

35 Amma Pilati í ni, amuu Zuifui n̄ bεi n̄ mà? Dimiε ηa do inε ngboi woo weeilaañ ηai à muε à daam si awɔ. Mii ì ce.

36 Nɔi Jesu í jεaa í ni, bommam kù je ti andunya. Bii í je ti andunyai, woo ce icεm ηa aa ja, a kaa je a mum a na inε ngboi Zuifu ηau. Amma bommam kù je ti andunya ih̄.

37 Nɔi Pilati í beeε í ni, debεi, awɔu ilaalui? Nɔi Jesu í jεaa í ni, awɔi ì fɔ beεbε. N̄ naai si andunya, à bím nii n je seεdai ntɔ. Inε iyí í je ti ntɔ fei á gbɔ idem.

38 Nɔ Pilati í beeε í ni, dimii mii məm nii à ya kpe ntɔ.

*À ye taalei Jesu a ba a kpaa
(Cə Matie 27:15-31; Maaku 15:6-20; Luku 23:13-25)*

Si anyii ide ηau ηoi Pilati í fita má í bə bi Zuifu ηau. Í sə ηa í ni, amu n kù ye taale kāma si məkəu.

³⁹ Amma si bei à ne dəoñee, an jò nηe inei piisəo akā si jingaui Iku ku kua. Í bi n jò nηe iladlui Zuifu ηau?

⁴⁰ Νoi aŋa fei à wasi ku də anu do gbugbə à waa ni aŋa a kù bi məkəu bə. À waa ni Barabasii aŋa à bi. Wee Barabasiu í ya ce ilei.

19

¹ Νoi Pilati í jò à cā Jesu do kpətəo.

² Νoi sooge ηa à ba fulai agū à daa Jesu si irie, nə à daa si kumboo nkpa gə má à waa yaakoeð.

³ Νoi à ya sekəe siɛ wa à naa a maa coo fəo a maa ni, fəo iladlui Zuifu ηa. Nə a maa sambalæ.

⁴ Νoi Pilati í fita wa ma í sə zamaau í ni, wee an fitaò nηe məkəu wa ku ba i mà ηa iyi n kù ye siɛ kurara gə.

⁵ Νoi í fitaò Jesu wa do fulai agūu do kumboo nkpaes. Νoi Pilati í sə ηa í ni, məkəu wee.

⁶ Iyi ine ngboi woo weei Ilaað ηau do woo degbe kpasei Ilaað ηau à yəo ηoi à wasi ku la à waa ni, kpakpaes si jii. Νoi Pilati í sə ηa í ni, ine takə nηe, i gba i kpakpaes si jii ku gaau. Amma amu n kù ye siɛ taale gə.

⁷ Νoi Zuifu ηau à səo à ni aŋa à ne wooda gə, nə si woodai aŋau í gbe de a kpaaai domi wa ni nηuu amai Ilaaði.

⁸ Iyi Pilati í gbə ideu, njo í muu má hee í caa.

9 Njɔi í bao Jesu bi ku ce kiitiu má í koo í beeε í ni, hαι iwoi ì waa naa ntɔ ntɔ. Amma Jesu kù jεaa mɔm.

10 Njɔi Pilati í beeε í ni, baa amu takam i kaa bam ide ku fɔ? I kù mà iyi n̄ ne kpāa n jɔe, nɔ n̄ ne kpāa má n kpakpae si jii ku gaau?

11 Njɔi Jesu í jεaa í ni, i kaa ne gbugbā kāma sim, bii kù jε Ilaaši í nae wa. Njui í jɔ inε iyi í dasim si awəe, dulum dεe í re baa tεe.

12 Iyi Pilati í gbo bεεbe, njɔi wa ce kookaai ku ba ku jɔo. Amma Zuifu ηau à dɔ anu à waa ni, bii i jɔ mɔkɔu bε, i kù jε kpaašii ilaalu nlai Romu má. Inε iyi í ce arae ilaalu fei mbεei ilaalu nlai Romuui í baa í jε.

13 Iyi Pilati í gbo ideu, njɔi í jɔ à fitaò Jesu nɔ í bubə si kitai woo kiitiu iyi í wa inya bii à ya kpe Tintim ndii kuta. Amma do fee Ebεε, Gabatai à ya kpe inyau.

14 Wee à wa si ajɔ iyi bii iju í má á jε ajɔi kusimi. Ajɔi kusimi aiei á sinti, nɔ inε ηa à wasi ku ce sɔɔlui jingaui Iku ku kuau. Nɔ waati bεεbe zakai dasai. Njɔi Pilati í sɔ Zuifu ηau í ni, ilaalu nŋε wee.

15 Amma à wasi ku dɔ anu à waa ni, kpaa. Kpakpae si jii ku gaau. Njɔi Pilati í bee ηa í ni, bεirei í ce i bi n kpakpa ilaalu nŋε si jii ku gaau. Njɔi inε ngboi woo weei Ilaaš ηau à jεaa à ni, a kù ne ilaalu mmu gɔ bii kù jε ilaalu nlai Romu.

16 Njɔi Pilati í da nŋa Jesu si awə ku ba a kpakpae si jii ku gaau.

*À kpakpa Jesu si jii ku gaau
(Co Matie 27:32-44; Maaku 15:21-32; Luku 23:26-43)*

Nɔ à mu Jesu à nεò.

17 Nō à kāa Jesu jii ku gaauu í so í fitaò hai ino ilu í bòò hee inya iyi à ya kpe inyai kokoi iri. Do feei Ebēe, Gəəgətai à ya kpe inyau.

18 Bei à kpakpae si jii ku gaauu. Nō à kpakpa ineməkə minji gə ḥa bē má, iné akā do awə cangæs, iné akā mə do awə njee nō Jesu í wa anini nja.

19 Nōi Pilati í jò à kə ide gə si jii gə à masi antai jii ku gaauu. Kukou í ni, Jesu inei Nazareti, ilaalui Zuifu ḥa.

20 Zuifu nkpa í ka kukou domi inyau kù jìò ino ilu. Nō à kə do feei Ebēe do Latēe do Gereki.

21 Nōi iné ngboi woo weeí Ilaaṣ ḥau à sə Pilati à ni, maà ti i kə i ni, ilaalui Zuifu ḥa, amma kə i ni, í ni nnju í je Ilaalui Zuifu ḥa.

22 Nōi Pilati í ni, iyi n kə tā n kəoí.

23 Iyi sooge ḥau à kpakpa Jesu à tā ḥoi à so jaaεε ḥa à kpðø ikə mεε, sooge fei í so ikə akā akā. Nō à so ibø sisøeu má. Ibøu kù ne agbei ku sə domi à wðøi hai lele hee ku bø ile. Iyi à so ibøu

24 ḥoi à ni, ka maà ga ibøu, amma ka ta si kpasa ka cə ti iné iyi áje. Nō bεεbεi à ce. Bεεbεi kukɔi idei Ilaaṣ í kɔ tengi bii í ni, aŋa duusðø à kpɛ jaaεm ḥa. Nō à ta si ibø nlam kpasa.

25 Wee iyei Jesu do ifɔi iyeε, do Maari aboi Kopa, do Maari inei Madala, à waa leekí bi jii ku gaaui Jesu.

26 Nōi Jesu í yε iyeε bε, do mɔcɔ iyi í biu à waa leekí kɔkɔi njε, nō í sə iyeε í ni, abooyi, iné ihɛi í baa í jε bεi amæε.

27 Nōi í sə mɔcøu í ni, abou ihɛ bεi iyeεi í baa í jε. Hai ajo nñui mɔcøu í gbāa í bøðε kpasεε wa woo.

Waati iyi Jesu í ku
(Cə Matie 27:45-56; Maaku 15:33-41; Luku 23:44-49)

²⁸ Si anyii nŋu, si bεi Jesu í mà iyi bεbeí fei ndεe í kpa iri mbe, nŋoi í ni, agbe wa kpam. Í fɔ bεebεi ku ba kukɔi idei Ilaañ ku kɔ.

²⁹ Wee caka gɔ í wa be í ne atε kukā bam bam. Nŋoi à dì kanya si amaaawɔi j̄li gɔ à sɔsi atε kukāu à waa too si gεlei Jesu.

³⁰ Iyi Jesu í tiε atε kukāu nŋoi í ni, n̄ kpa irii icem nii mbe. Nɔ í kɔmba irie í ku.

À gū Jesu kaka si kpakpaa cingae

³¹ Si bεi à wa si sɔəlui ajɔi kusimiu, Zuifu nŋau a kù waa bi ajɔu ku to wa ku ba iku nŋau si j̄li nŋau be, domi ajɔu ajɔ nla goi. Nŋui í jò à koo à tɔo Pilati ku jò a ce kutei inε nŋa iyi à kpakpaa nŋau, nɔ a nya nŋa hai be.

³² Na nŋoi í ce sooge nŋau à ce kutei inε sinteu do inε minjisiau, aŋa iyi à kpakpaa do Jesu ajɔu.

³³ Amma waati iyi à to bi Jesu, à ba í ku tā, nɔ a kù ce kutee má.

³⁴ Amma inε akāi sooge nŋau í gū kpakpaa cingae do kaka, nŋoi gbakā nŋe do inyi wa jo wa.

³⁵ Amu Zāa n̄ yε iyi be fei, nɔ n̄ wa n̄ jεa inε nŋa seεdaε, seεdam nŋou ntɔi. N̄ mà kam kam iyi ntɔi n̄ wa n̄ fɔ, nɔ n̄ wa n̄ fɔi ku ba inε mɔ i dasi naanε nŋa.

³⁶ A kù ce kutee nŋa nɔ iyi be í cei ku ba kukɔi idei Ilaañ ku kɔ iyi í ni, baa kūkū akāe kaa lege.

³⁷ Nɔ kukɔi idei Ilaañ í ni má, aa cɔ inε iyi aŋa taká nŋa à gūu.

À dasi ikui Jesu bale
(Cə Matie 27:57-61; Maaku 15:42-47; Luku 23:50-56)

38 Si anyii nju, Zozefu inei Arimateeu í koo í tao Pilati ku jò nju ku nya ikui Jesu. Wee Zozefu mo məcəi Jesui, amma si asiii, domi wa ce njoi ine ngboi Zuifu ḥa. Nə Pilati í jəaa si. Na ḥəi í jò Zozefu í koo í nya ikui Jesuu.

39 Nikodemus iyi í bə bi Jesu idū gə wo, í si Zozefu. Nə wa mu tulare dimi ikā ikā minji, akā mirui à ya kpoo, akā mə aloe. Kuwoe í to zakai kilo kuntaa.

40 Ine minji ḥau à so ikui Jesu à woo do jaae făfă gə ḥa nə à făsi tulareu. Si dəənei Zuifu ḥa bəεbeí à ya ce bii à waa si iku.

41 Lambo gə í wa tengi bii à kpakpa Jesu si jīi nəu. Si inə lambou à gbe isai kuta gə bə kù kpe titā, nə a kù si ine gə si bə.

42 Bei à koo à si Jesu si nə iyi í jò tengi bə kù jī, nə à bi a suu gbāa gbāa hee ajəi kusimiu ku maa to wa.

20

Bale ngbe

(Cə Matie 28:1-8; Maaku 16:1-8; Luku 24:1-12)

1 Ajə amaaazuma daadaakə waati iyi iju kù má sāa sāa, ḥəi Maari inei Madalau í bə bi baleu. Nə í bə wee à tale kutau hai ande baleu.

2 Nəi í sei í bə bi Siməə Pięe do bi məcə iyi Jesu í bi jiidau, í səj nə í ni, à nya ikui Lafęe hai inə bale nə a kù má bii à dasi.

3 Nəi Pięe do məcəu à fita à bə bi baleu.

4 Aŋa minji fei à sei aŋə, amma məcəu í sei í cua Pięe, nŋui í tako í to bi baleu.

5 Nə í bate í nante si baleu, nə í ye jaae ḥau wa jile, amma kù lə.

6 Nəi Siməə Pięe wa baa do anyi. Iyi í to wa nə í lə inə baleu. Nə í ye jaae ḥau wa jile,

⁷ do mango iyi à tako à dìò irieu. Amma mangou kù waa jile inya akā do jaae ηau, wa woi ikpa akā.

⁸ Nɔi mɔcɔ iyi í tako í to bi baleu, nñu mɔ í lə. Iyi í yε mii ηau nɔ í dasi naane.

⁹ Mɔcɔ ηau a kù tako a kù gbø yaasei kukɔi idei Ilaañ wo iyi í ni kù nε bei á ce iyi Jesu kù jí hai si balε.

¹⁰ Nɔi mɔcɔ ηau à sinda à bø kpasẽ.

*Jesu í tusea Maari inei Madalau arae
(Cø Matie 28:9-10; Maaku 16:9-11)*

¹¹ Amma Maari wa leekí waduude kɔkɔi baleu wa kpata. Si bei wa kpatau ηɔi í bate í nante inɔ baleu.

¹² Nɔ í yε amaleka minji gø ηa à waa dasi nyau fufu à waa buba tengi bii ikui Jesu wa sū wo, inε akā ikpa iri, inε akā mɔ ikpa kute.

¹³ Nɔ à beeε à ni, abooyi, na mii í ce ì waa kpata. Nɔi í je nnja í ni, à so ikui Lafɛem hai ihɛi nɔ n kù mà bii à dasie.

¹⁴ Iyi í fɔ bεεbε í tã, ηɔi í sinda nɔ í yε Jesu wa leekí bε. Amma kù mà mà Jesui.

¹⁵ Nɔi Jesu í beeε í ni, abooyi, na mii í ce ì waa kpata. Yooi ì waa dε. Nɔi Maari í tamaa bei woo degbe lamboui. Nɔi í sɔɔ í ni, mɔkɔɔyi, bii awɔi ì soο, sɔm bii ì jilɔɔ n koo n soο.

¹⁶ Nɔi Jesu í ni, Maari. Nɔi Maari í sinda sie í sɔɔ do feei Ebεε í ni, Rabuni, waatɔ Mεetu.

¹⁷ Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, jɔm, maà lum, domi n kù bø lele bi Baam titã. Amma bø bi mɔcɔm ηa, sɔ ηa i ni n̄ wa n bø bi Ilaañ. Nηui í je baam, nɔ í je baai inje mɔ.

¹⁸ Nɔi Maari inei Madalau í koo í sɔ mɔcɔ ηau í ni nñu í yε Lafɛe. Nɔ wa sisi nnja ide iyi Jesu í sɔɔ.

*Jesu í tusea məcəe ḥa arae
(Cə Matie 28:16-20; Maaku 16:14-18; Luku 24:36-49)*

19 Ajə amaaazumau iyi ale í le ḥəj i məcə ḥəau à tətəo si ile gə nə à səkə gambou domi à waə ce njoi inə ngboi Zuifū ḥəau. Nəj i Jesu í faata wa í leekl̄ si anini nŋa. Nə í sō ḥa í ni, laakai ku sū ku wəe nŋe.

20 Iyi í sō ḥa bəebe í tā ḥəj i nyisi ḥa awəe ḥa do kpakpaa cingaæu. Nə inəj i məcə ḥəau í dō iyi à ye Lafēe.

21 Nəj i Jesu í sō ḥa má í ni, laakai ku sū ku wəe nŋe. Si bej Baaba í bəm wa, bəebe məi amu mə n̄ be ḥe.

22 Iyi í fə bəebe í tā ḥəj i fufu ḥa í ni, i gba Hundei Ilaað ḥa.

23 Inə iyi í kpə idei dulum dee ḥa, Ilaað mə á kpaa. Inə mə iyi í ni dulum ndee í je idei irie ḥa, lafēe á maa wəeð ndeei.

Jesu do Tomaa

24 Wee Tomaa inə akāi məcə maateeji ḥa iyi à ya kpe Sìkàu kù wa inə nŋa si waati iyi Jesu í naa si ḥəau.

25 Nəj i məcə ḥa iyi à gbeu à sō à ni, à ye Lafēe. Amma Tomaa í sō ḥa í ni, nə n kù ye agbei ponti ḥəau si awəe ḥa nə n kù dasi amaaawəm si agbei pontiu nə n kù dasi awəm si dalai jujui kpakpaa cingaæu n kaa n dasi naanə pai.

26 Zakai azuma akā má à tətəo má si inə ile. Tomaa í wa inə nŋa. Nə à cimbo gambo ḥa. Amma Jesu í faata si anini nŋa wa má nə í ni, laakai ku sū ku wəe nŋe.

27 Nə í sō Tomaa í ni, cə awəm ḥa nə i dasi amaaawəe si be. Naað awəe wa má i luò cingaam. Jò sika sikau be, dasi naanə.

28 Nəj Tomaa í jeaa í ni, awəi í je Að Lafēem.

29 Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, debei à dasi naanε si na iyi í jò à yem, ma irei. Ilu inɔ didɔ ɳai inε ɳa iyi a kù yem nɔ do nŋu fei à dasi naanε.

Mii iyi í jò à kɔ tiau ihɛ

30 Maamaake nkɔɔi Jesu í ce má si wajui mɔcɔe ɳa iyi a kù kɔ si tiau ihɛ.

31 Amma ide iyi ihɛ ɳai à kɔ ku ba i dasi naanε ɳa iyi Jesui í jε Kirisi Amai Ilaaɔ̄ ku ba naanε iyi à dasie ɳau ku jò i ba kuwεe hai tā ɳa.

21

Jesu í tusea mɔcɔ mεεje gɔ ɳa arae

1 Si anyii nŋu, Jesu í nyisi arae bi mɔcɔe gɔ ɳa má kɔkɔi tenku iyi à ya kpe Tiberia. Do yaase bεi í nyisiò arae wee.

2 Simɔɔ Piεε do Tomaa iyi à ya kpe Sìkàu do Natanieli inei Kana si ilei Galilee do amai Zebedee ɳa do mɔcɔ minji mmu gɔ ɳa má, aŋa fei à wa inya akã bε.

3 Nɔi Simɔɔ Piεε í sɔɔ ɳa í ni, n̄ wa n bɔ cɔcɔ. Nɔ à ni, aa ka sie.

Nɔ à fita gbakã à lɔ akɔi inyi gɔ idū à ne. Amma idū aŋa nŋu a kù mu nkāma.

4 Iyi iju wa bɔ ku má, ɳɔi à ye Jesu wa leekí iti tenkuu bε, amma a kù mà mà nŋui.

5 Nɔi Jesu í bee ɳa í ni, inε awaasū ɳau bε, i kù mu nkāma ɳa de. Nɔi à ni, aa wo.

6 Nɔi í sɔɔ ɳa í ni, i dasi taao nŋε inɔ inyi do ikpa awɔ njei akɔi inyiu, aa mu cεε ɳa. Nɔ à so taao nŋa inɔ inyi nɔ à mu cεε hee à mɔngɔ ku faa wa.

7 Mɔcɔ iyi Jesu í bi jiidau í sɔɔ Piεε í ni, Lafɛɛ mbε.

Iyi Simoə Pιee í gbə iyi Lafεei, nəi í dasi ibəe domi basii í wəe wo. Nəi í dasi inyiu wa bə bi tεe.

⁸ Amma məcə nə iyi à gbeu à to wa ice do akəi inyiu, à waa fa taaou nəja iyi í kō do cεeu. Kuji nəja do ice kù re mεetu c̄iə.

⁹ Iyi à kita wa ile nə à yε ina nyenye gə bε cεe wa banda si, nə pεe wa jile bε.

¹⁰ Nəi Jesu í sə nə i ni, i naaò cεe gə nə iyi ì mu wa nseiu nə.

¹¹ Nə Simoə Pιee í koo í lə akəi inyiu nə í fa taaou wa ile. Taaou í kō do cεe nla nə. Kukpə nəja í to c̄iə do ciitaa do mεeta. Do iyi í kpo beeε fei taaou kù ga.

¹² Nəi Jesu í sə nə i ni, i naa i nya sənda nə. Nə baa məcə akə kù je ku beeε ku ni, awəi yoo, domi à mà iyi Lafεei.

¹³ Nəi Jesu í koo í so pεeu do cεeu í na nə.

¹⁴ Isε gbeεtasiaεi mbε bεi iyi Jesu í nyisi məcəe nə arae hai waati iyi í j̄i hai si bale.

Jesu do Pιee

¹⁵ Iyi à nya sənda à tā nəi Jesu í bee Simoə Pιee í ni, Simoə amai Zāa, ì bim í re inε ihə nə? Nə Pιee í jεaa í ni, oo Lafεe. Ì mà iyi ñ bie. Nəi Jesu í səo í ni, gbəa ama angudām nə.

¹⁶ Nə í beeε má isε gbeεjisia í ni, Simoə amai Zāa, ì bim? Nə Pιee í jεaa í ni, oo Lafεe. Ì mà iyi ñ bie. Nəi Jesu í səo í ni, gbəa angudām nə.

¹⁷ Nə í sisi í beeε má isε gbeεtasia í ni, Simoə amai Zāa, ì bim? Nə inəi Pιee í fə do si bεi í beeε isε gbeεtasia í ni, ì bim? Nəi Pιee í jεaa í ni, Lafεe, ì mà fei ndεe, ì mà kam kam iyi ñ bie. Nəi Jesu í səo í ni, to, gbəa angudām nə.

18 Ntō ntō n̄ wa n s̄ei, waati iyi ì wεε awaaṣū ì ya d̄ia arae wondo n̄ i b̄o bii ì bi. Amma bii ì naa ì gbo, aa te ikpaesi n̄ ine ḡo ku d̄ie n̄ ku b̄oðe bii i kù bi.

19 Do ideu bei Jesu í f̄o yaase bei Piee á na ku ku ku nyisiò amboei Ilaañ. Iyi í f̄o beebé í tā n̄ í s̄o Í ni, toom wa.

Jesu do m̄c̄o iyi í bi jiida

20 N̄oi Piee í sinda, n̄ í ye m̄c̄o iyi Jesu í bi jiidau wa naa do anyi n̄ja. M̄c̄ou n̄n̄ui í tako í gbesi ḡend̄ei Jesu waati iyi à waa je í beeε í ni, Laféε, yooi á zambæeu.

21 Iyi Piee í ye m̄c̄ou n̄oi í bee Jesu í ni, Laféε, m̄okou ih̄e m̄ ni, beirei ti n̄n̄u m̄ á ye.

22 N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, bāa bii n̄ bi n̄ j̄ò ku maa wεε hee n̄ koo n̄ nyiò wa mái, iwoi í yεε. Aw̄ de, toom wa.

23 N̄oi laabaau iideu í fangaa si in̄oi woo dasi Jesu naane n̄au à be ni m̄c̄ou kaa ku. Amma Jesu kù ni kaa ku, n̄n̄u de í ni, bāa bii n̄ bi n̄ j̄ò ku maa wεε hee n̄ koo n̄ nyiò wa mái, iwoi í yεε.

24 M̄c̄o iyi Jesu wa f̄āau amu Zāai. N̄o amu takam nii n̄ wa n̄ je seedai ide n̄au, amu iyi n̄ k̄o tiau ih̄e, à n̄o à m̄à iyi seedam í je ntō.

Iri kukpai tiau

25 Mii nk̄o nk̄o í wεε má iyi Jesu í ce. Bii í je à k̄o fei ndee akā akā, n̄ kù tamaa m̄à andunyau ih̄e á to in̄e n̄a a bā bii aa jile tia n̄a iyi aa k̄o n̄au fei.

Akabuu Titɔ̄i Idei Ilaaɔ Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titɔ̄i Idei Ilaaɔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

lxxvii

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282